

**Den boom der gierigheyt, met sijn vruchten,
d'welck gemaect is op de vrage wat gierigheyt
is ende wat haer vruchten zijn**

bron

Den boom der gierigheyt, met sijn vruchten, d'welck gemaect is op de vrage wat gierigheyt is ende wat haer vruchten zijn. Vincent Casteleyn, Haarlem ca. 1600 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_boo006boom02_01/colofon.php

© 2013 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography Network (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

Den Boom der Gierigheyt, Met sijn Uruchten, d'welck gemaect is op de vrage wat Gierigheyt is, ende wat haer vruchten zijn, en hoe men die bekennen sal, 't welck seer nodigh is alle Menschen te weten, op dat sy hun daer voor wachten moghen.

Vyt de Heylige Schrift bewesen, en is gestelt op Rijn oft Rethorica, om met korte woorden dat te begrijpen: ooc om dat men de Schriften van buyten, in de Memorye te beter behouden soude, gestelt ende begrepen in negen Clausulen, met veele aenwijssingen op de kanten gestelt.

Noch acht Nieuwe Liedekens, seer bequaem om te singen, tot leeringe ende vermaninghe die 't singhen, hooren ofte lesen, met schoone aenwijssingen op de kant, met grooter neerstigheyt uyt der Heylighe Schrift ghemaect, tot stichtinghe van alle Menschen.

Colos. 3.2.5. Gierigheydt is Afgoderye, om welcker wille komt den Toorne Godts over de Kinderen des ongeloofts.

De Eerste Clausule

MYn vrient om dat ghy my (uyt kommer) zijt vragende, ⁺	
Wat giericheyt is, en wat vrucht haer boom is dragende ⁺	⁺ Tozu.7.b.
Hoe men die bekennen sal soudt ghy geerne weten, ⁺	⁺ Mich.6.a
Daer de Propheten seere zijn over klaghende,	⁺ Abar.1.a
Dat Godts volck soo seere daer nae was jaeghende, ⁺	
Ende hebben door goet en ghelt Godts Woort vergheten:	⁺ Esai.5.a.
'Tis een pijl die int duyster vlieght, vol secreten, ⁺	
Een subtijlen Duyvel vol schalcke dobbel trecken, ⁺	⁺ Eze.22.1
Daer meest alle Menschen mede zijn beseten, ⁺	⁺ Amo.8.a.
Zoo Esaias, Ia meest alle Propheten ontdekken: ⁺	⁺ Esai.56.c
Priesters, Propheten, Leeraers waren vol gierighe vlecken, ⁺	⁺ Ieremi.6
Iae oock meest al't ghemeene volck, elck in sijnen staet, ⁺	⁺ Mic.6.b.
Waren soo verdorven door haer Gierighe trecken, ⁺	⁺ Ecc.14.a.
Dat sy gantsch verstandeloos waren in des Heeren raet, ⁺	⁺ 3.Re.21.d
En troosten noch het volck, al sochte elck sijn eyghen baet: ⁺	⁺ Eze.13.b.
Dat zy Godts volck waren, en anders gheen op eerden, ⁺	⁺ Amo.8.b.
Op dat sy't kleene achten zouden hun giericheyt quaet: ⁺	⁺ Esai.56.c
Predicten hun noch vrede zoo sy't begeerden, ⁺	⁺ Iere.8.b.
Al wast dat sy het sweet der armen verteerden: ⁺	⁺ Amo.8.b.
Verkochten kaf voor koorn en vervalschten de zaden:	⁺ Mic.6.b.
Daeromme besluit ick uwe vraghe van weerden, ⁺	
Giericheyt is de wortel van alle quaden.	⁺ 1.Ti.6.a.

De tweede Clausule.

+ DE wortel leyt verborghen in't herte inwendich,	
+ Als een quade wortel inder aerden behendich,	+Mat. 7.b.
+ Die niet te bekennen en is, dan aen de vruchten,	+Luce.6.r.
+ Want de Phariseen, van buyten schoon maer van binnen schendich	+Ma.12.d.
+ Hielden hun voor heylich, maer waren gantsch blendich:	+Ma.24.d.
+ Ia leerden deur ghiericheyt 't volck fabulen en kluchten:	+Iere.7.b.
+ D'een blinde dede d'ander wt ghiericheyt vluchten,	+Ma.15.a.
+ Twelc hedendaechs noch wel gheschiet, en is te besorghen	+Mat.7.b.
Onder die hun goet Volck noemen, soude ick duchten:	+Ios.15.a.
+ Want waer de wortel in is blijft niet verborghen,	
+ De vruchten sietmen klaer, daer de Zielen aen verworghen,	+Mat.7.b.
+ Daer den Goddelijcken aert in is ghestorven:	+2.Pe.2.c.
+ Want is den Boom goet soo zijn de Vruchten goet t'allen morghen,	+Mat.12.c.
+ Van een quade boom kan gheen goede Vrucht zijn verworven,	+Ma.12.d.
+ Noch een goede Boom brengt gheen quade Vrucht in de Korven:	+Ier.11.b.
+ Want Godt noemde Israel een schoon Olijf-boom vloeyende,	+Mat.12.d.
Maer doen sy door de Gierigheyt waeren verdorven	+Esai.5.a.
Wert Godt op hun toornigh, en was hun uyt-roeyende,	
+ Haer suere Vruchten waren hem soo bemoeyende	
+ Dat hy Wortel en Boom vernielden met den Blaeden,	+Ier.11.e.
+ Zijn ghenade was niet meer tot hun vloeyende:	+Iere.11.c.
Dat dede de Gierigheyt, de Wortel van alle quaden.	+Esaia.5.b.

De derde Clausule.

VVT dese Wortelspruyt een Boom quaet om verdroghen, +	
Sijn tacken hanghen vol quaede Vruchten gheboghen, +	+1.Cor.6.b
Die de Menschen verderven in veele manieren, +	+Rom.1.d
Als bedroch, Moort, Verradery en gheveynstheyt betoghen, +	+1.Ti.9.d
Ontrouwe, twee-tongigheyt wort hier oock uyt ghesoghen, +	+Ma.27.a.
Haet, Nijt, afgonstigheyt, en doet leughens versieren, +	+Iudi.6.a
Valsche Waghe, te kleyn ghewichte, en sulck bestieren, +	+Ma.21.d
Onrechte Ellen, te leyne mate, en sulck afgrijsen: +	+Amo.8.a
Sy baert Dieverye, en doet qualijck regieren, +	+Mic.6.a
Sy doet goede ware laken, ende quaet goet prijsen, +	+Iosu.7.c
Sy doet de Liefde vergaen, en tweedracht oprijsen, +	+Esai.5.c.
Sy maect vreck, onbarmertigh na 's Schrifts verklaren, +	+Esa.56.c
Belet den Naeckten te kleeden, den hongherighen te spijsen, +	+Eze.16.d
Sy doet Godts Oordeel vergeten, en 't ghemoedt beswaren, +	+Ose.10.b
Nochtans haer ghedachten voor Godts Rechten vervaren, +	+1.Ti.4.a.
Haer verlanghen is kleyne na de komste des Heeren:	+Ecc.41.c.
De Conscientie beschuldight haer wel veele Iaren +	
Maer de quade Gierigheyt belet naer te bekeeren, +	+Rom.1.c.
Tot in de doot toe, dan voelen sy eer't verseeeren,	+Sap.2.a.
Maer al waer't dat sy hun Legher in Tranen baden, +	
Och 't is dan te spade, dat blijkt by Paulus leeren: +	+Pro.1.b.
Gierigheyt is de wortel van alle quaden. +	+Iere.2.b.
	+1. Tit.6.a

De Vierde Clausule.

+ Och hoe veel zijnder om't Gelt van Godt gheweken,	
+ Die't noch sullen beweenen, als sy sullen spreken	+Eccle.8.a
+ (In de pijn der Hellen, met soo jammerlijk klaghen)	+Eccl.31.a
+ Och! ons Rijckdom is vergaen, nu zijn wy versteken,	+Sapi.5.a.
+ Wy hadden goets ghenoech, maer 't heeft ons besweken,	+Pro.10.a.
+ Wat hebben ons nu ghebaet ons weeldighe daghen?	+Mar.30.c.
+ Want gheen Gierighe menschen en moghen Godt behaghen,	+Iere.2.b.
+ Daerom ghebiedt Christus zijn Volck openbaerlijk	+Colo.3.a.
+ Om dat sy na gheen Rijckdom en souden jaghen,	+1.Cor.6.b
+ Ghy en sult gheen Schatten vergaderen waerlijk.	+Matt.6.t
+ Op deser Aerden, dat ware voor u beswaerlijk,	+Luc.12.b.
+ Ia een groot beletsel in't Rijcke Godts te komen,	+1.Ti.6.a
+ Daeromme sprack hy tot den Ionghelinck klaerlijk:	+Ecc.42.a
+ Verkoopt al u goet, en volght my na sonder schromen,	+Mat.19c
Maer den Ionghelinck behielt veel liever zijn Sommen,	+Mat.10b
En weeck af van Christo, daeromme hy verhaelde:	
Och hoe swaerlijk kan de Rijcke ontgaen 't verdommen,	
+ Eer soud'men een kabel steken door een Naelde	
Dan men den Gierighen Godts Rijcke aen taelde:	+Luc.18.a
+ 'tBedroch der Rijckdommen en willen sy niet versmiden	
+ Om het Rijcke Godts, daerom Paulus niet en faelde,	+Ma.13.c
+ Gierigheydt is de wortel van alle quaden.	+Luc.14.b
	+1.Ti.6.a

De Vijfde Clausule.

DE Gierighe vergadert gheen Schatten hier boven, +	
Want sy hun voor het roepen der Armen verdoven, +	+Mat.6.a.
Ia hun Arme Broeders brenghe sy t' ondere, +	+Luc.16.c
Al hebben sy veel Gelts, en Schueren vol Schoven, +	+Amo.8.a
D'arme verkrijghen nauwe de maghere proven, +	+Lus.12.d
Soo dat de Heydenen (als door groot wondere) +	+Eze.16.b
Segghen: Is dit Godts Volck, wat doen sy bysondere? +	+Esa.56.b
Die niet en zijn van dese weerelt, maer in Godt verblijven, +	+Ese.36.a
Is hun Huys hier boven, waerom bouwen sy ondere? +	+Ioa.17.b
Maer de gierighe altijdts hun selven ghebenedijden, +	+2.Cor.5.a
Hoe welse Godt vermaledijdt, na Davids belijden, +	+2.Cor.4.a
Maer de gierigheyt verblint hun herte waerachtigh, +	+Psal.9.a
Daeromme schrijft Iob, om de gierigheyt te mijden: +	+Iere.6.a
Wat is den gheveynsden hoop met hun geldt verachtigh? +	+Iob.17.
Die soo gierigh zijn, Godt salse verdoen onsachtigh, +	+Amos.8.
Godt hoort hun Gebedt niet, al roepen sy in ellenden, +	+Prov.1.c
Want sy en konnen gheen lust hebben tot Godt Almachtigh, +	+Ecc.41.a
Godts Geest is wegh, 't herte kan van den Rijckdom niet wenden, +	+Luc.12.d
Maer al hadden sy al de Weerelt met haer prebenden +	+Rom.8.b
Die zijn Siele verliest lijd al veel meer schaden, +	+Abac.3.b
Hier omme o Godt wilt mildigheydt in my senden, +	+Luc.8.c
Want gierigheyt is de wortel van alle quaden. +	+Tob.4.a
	+1.Ti.6.a

De seste Clausule.

+ QUade begeerten ende een onghhehoorsaem leven	
+ Traecheyt, onlusticheyt in Gods woort komt hier uytgedreven	+Ozee.4.b
+ Daer Ziele en Lichaem minghmael om moeten sterven,	+Amo.2.a.
+ Gelijck Achan door gierigheyt hem hadde begeven	+Eze.33.
+ Dat hy, ja gantsch zijn ghesin daeromme moesten sneven:	+Iosu.7.b
+ Ananias met zijn wijf quam hier deur oock in't verderven:	+1.Re.15.
+ Samuels Sonen waren oock gierigh om gelt verwerven,	+Actor.5.a
+ En buyghden door gaven, Godts beschreven Rechten:	+1.Re.8.a.
+ Den gierighen Nabal die breed was van Erven	+Deu.17.a.
+ Weygherde David spijsse, ende oock zijn Knechten	+1.Re.25.c
+ Loonden hem goet met quaet deur zijn gierigh plechten,	+Amo.3.b
+ Maer den Heere sloegh hem door zijn grammen Tooren:	+1.Re.21.a
+ Merckt oock aen Iehasiel, den onwijsen slechten	+Psal.58.b
Nam gelt van Naman deur zijn gierigh orboren,	+4.Re.5.d.
+ En wert daerom Melaetsch, als Naman was te voren:	
Ia den Coninck Achab door zijn gierigh begeeren	+3.Re.21.
+ Van Naboths Wijngaert, wort kranck deur 't verstooren,	
Om dat Naboth zijnen Wijngaert niet en wilde ontbeeren,	+Lev.15.d
+ Maer Iesabel zijn Wijf, om zijn druck te weeren	
Verkreegh valsche ghetuyghen om gelt door haer daden,	+Ma.28.b
+ Ende dede Naboth steenen: dus over sulck affeeren	
Gierigheyt is de wortel van alle quaden.	+1.[...?]6.a

De sevende Clausule.

MErckt wat giericheyt in 't herte van Iudas wrochte, +	
Dat hy sijn Heere, sijn Meester om gelt verkochte, +	+Mat.27.a
Waer deure dat hy quam in soo swaer behouwen, +	+Actro.1.c
Dat hy hem uyt desperatie vant leven brochte.	+2.Re.17.d
De Pharizeen wachters, dat gierich ghedrochte, +	
Namen gelt om leughens te tuygen voor Mans en Vrouwen, +	+Mat.28.d
Dat Christus niet verresen was: Och 't mach hun wel rouwen,	+3.Re.21.b
Twelck als noch gelooft wort by der Ioden gheslachten.	
Symon was vervloecht, om dat hy op 't geldt hadt betrouwen, +	
Meynende daer mede te koopen des Heeren krachten, +	+Acto.8.r.
Maer d'Apostelen hem ende sijn Gelt verachten:	+Ma.10.a
Want alle die Godt toebehooren sijn de Giericheyt partye, +	
Soo tot den Colossensen staet wilt dit betrachten. +	+Heb.13.a
Giericheydt is een oprechte Afgoderye: +	+Col.13.a
Want den toorn Godts komt over de Kind'ren des ongheloofs vol blamatie. +	+Eccl.21.d
Spiegelt u aenden Rijcken Man, die in sijn Heerschappije	+Rom.1.c
En in sijn volle Schueren nam sijn jubilatatie, +	
Maer syn ziele was wech gehomen ter selver spatie:	+Luc.12.c
Den Rijcken vrecken moet eeuwich in der Hellen braeden, +	
En al die niet Rijck in Godt en zijn, naeckt turbatie: +	+Luc.16.b
Och Giericheydt ghy zijt de wortel van alle quaden. +	+Luc.12.d
	+1.Ti.6.a

De achtste Clausule.

+ MAer den Rijcken die niet vreck en is bevonden,	
+ Noch door Giericheydt niet en spreeckt met dobbelen monde,	+Eccl.31.a
+ Wiens Herte op Zilver noch of schatten niet en staet,	+Iaco.5.a.
+ Maer milde en barmhertich is tot allen stonden,	+Mat.25.d.
+ En het ghebreck der armen neerstich doorgronde	+Psa.41.a.
Dat wordt voor hem een volle Beurse, waer dat hy gaet,	+Eccl.29.b
+ Iae ghy soudt daer meer vyanden mede verslaen,	
+ Dan met Spiessen, Sweerden, Gheschut, Glavie oft Schilde:	+Pro.28.d.
+ Sulcx heeft Iob den heydenen tot een licht ghedaen,	+Act.10.d.
+ Alle man prees hem om dat hy van Herten was milde:	+Iob.29.b.
+ Hy hielp den ellendighen, 't krijten der Weesen hy stilde,	+Esaia.1.d
+ Hy verblijde Weduwen, met troost, en gaf haer moet,	+Eccle.7.c
Hy verblijde hem in soberheyt, en schoude de wilde,	+Luc.14.a.
+ Hy was den blinden een ooghe, ende der kreupelen voet:	
+ 'Tis oock recht die hem een Christen beroemt, dat hy oock soo doet,	+Mat.5.a..
+ Verlaet het tijdelijck ghewin, en volcht Christi weghen.	+1.Pet.3.b
+ En zijt de Menschen niet ghelijck, die meenen onvroet,	+Ro.12.c.
+ Dat sy Godtsaligh zijn, als zy veel hebben verkregen:	+1.Ti.6.b
+ Maer hem te laeten ghenoeghen, is veel meer aen ghelegghen,	+1.Ti.1.a
Met 'tgheene datter voorhanden is, nae Paulus raeden:	+Heb.13.a
+ Want ick blijve daer by, ten dient oock niet verswegghen,	
Giericheyt is de wortel van alle quaden.	+1.Ti.6.a

Den neghende Clausule.

Voor een Slot, mijn Vriendt, wilt hier, neerstich op dincken, ⁺	
Dat Godts volc, als sterren, in't duyster behooren te blincken, ⁺	⁺ Mat.5.b
Wie hem dies beroemt, neemt waer dijn roep, en grooten naeme:	⁺ 1.Pet.2.b
Lecht af alle Giericheyt, dat wy niet meer en stincken, ⁺	
Noch op twee wegen gaen, als de geen die hincken, ⁺	⁺ Heb.13.a
En bedenckt doch recht dat Godts Heylighen al t'same ⁺	⁺ 3.Re.9.a
De Weerelt moeten oordeelen, en daer toe zijn bequame, ⁺	⁺ Esai.24.a
Soo is't dan groot noot dat sy een goet licht sien voor haer ⁺	⁺ 1.Cor.6.b
In woorden, wercken, schouwende quaetheyt in fame, ⁺	⁺ Mat.19.d
Vol Liefde, en de gierighe Weerelt niet en volghen naer ⁺	⁺ 1.Pet.4.b
Want naeckt zijn wy gebooren, daer omme is't openbaer ⁺	⁺ 1.Ioa.3.c
Dat wy daer uyt oock niet en sullen draghen, ⁺	⁺ 1.Ti.6.b
Als wy voesel en deksel hebben, 't is genoegh voorwaer, ⁺	⁺ Heb.13.a
Want die daer Rijck willen worden en na gelt vrighen	⁺ Eccl.29.d
Vallen in bekooringhe, in stricken hun Zielen jaghen, ⁺	
Ende in veele sotte begeerten vol schanden ⁺	⁺ 1.Ti.6.b
Die den Mensche doet versincken in't eeuwich klaghen, ⁺	⁺ Iere.2.b
Welcke sommighe ghelustet heeft in veele Landen, ⁺	⁺ Mat.12.c
En zijn van't Geloove ghevallen met grooter schanden, ⁺	⁺ 1. Tit.1.d
Hebben hun selven met veele smerten beladen, ⁺	⁺ 2.Tit.2.b
Ia vast laten binden met Sathans banden,	⁺ 2.Tit.4.b
O! Gierigheyt ghy zijt den Wortel van alle quaden.	

FINIS.

**Van de Barmhertigheyt ende mildigheyt, dat men singhen mach
Veers voor Veers, voor elcke Clause van't stuck dat hier voor staet,
Ghenaemt den *Boom der Gierigheyt*,**

op de wijze van den 23 Psalm, *Mijn God voed my, &c.*

OCh wie sal my al met verstande leeren De rechte waerheyt uyt het Woort des Heeren?	
+ Wat gierigheyt is, en wat zijn haer vruchten Die my soo meenighmale doet versuchten?	+Coll.3.5
+ Want 't is voor Godt een grouwelijck afgrijzen, + Daerom wil ick de Barmhertighe prijsen.	+Ps.4.1.1
Wel dien die den nood-druftighen versaden,	+M.25.25.
+ Godt sal hem verlossen al van den quaden, + En behouden in den noodt by den leven,	+Esa.1.10
Noch niet in zijn Vyanden handen geven:	+Io.29.15
+ Maer sal hem vertroosten in druck en lijden, In't Bedde sijner kranckheden verblijden.	+Pr.10.12
+ Barmhertigheydt en Liefde t'allen stonden	
+ Bedeckt de meenichte van 's Menschen Sonden,	+1.Pe.4.8
+ Wie zijn Gelt leent den vromen Armen teere	+Ps.112.5
+ Die leent dat een soo grooten Rijcken Heere,	+Pr.19.17
+ Maeckt Vrienden van zijnen Mammon op Aerden,	+Lu.16.34
Wort hem een Schat ter noot van grooter waerden.	+Mat.25.46
+ Den Vrecken haet zijn Vrienden voor hooghmoeden,	+Pr.14.21

Die daer Arm zijn, ende kleyne van goeden, +	
Maer den vromen Rijcken al heeft hy wilde, +	+Lu.16.9.
Den Armen is hy Barmhertigh en milde, +	+Lu.12.34
En maeckt Vrienden van zijn goet in zijn daghen: +	+Ps.37.21
Gelt, Huys noch Hof sal niemant mede draghen. +	+Pro.3.9.
Een mildt mensch staet naer gheen Huysen noch Hoven, +	+1.Ti.6.8.
Maer hy vergadert zijn Schatten hier boven, +	+Ma.6.19
Soo Christus dat gheboden heeft met krachten,	+Lu.12.34
Maer veel op dat ghebodt seer weynich achten: +	
Bedenckt doch eer wy lijden meer vervolghen +	+Ps.49.17
Of Godt daerom op ons niet en is verbolghen. +	+Mt.24.36
Soo Barmhertigh was de Sarepsche Vrouwe, +	+Lu.17.26
Al had sy maer een weynigh Meel behouwen	+3.R.17.10
Helias noodt uyt Liefde sy aenveerde, +	
Bieck hem eerst Broodt soo veel als hy begeerde, +	+Ps.37.25
Godts goedtheydt groot en heeft haer niet besweken	+3.R.17.16
Tot in haer doot en leed sy gheen ghebreken. +	
Zacheus door zijn hartelijck ontfarmen +	+Luc.4.26
De helft van zijn Goeden gaf hy den Armen, +	+Luca.19.
Socht een Huys als die in Liefde branden,	+2.Co.5.1
Dat niet en is ghemaect van 's Menschen handen:	
Na dees Huysinghe heeft Godts Volck verlanghen, +	+1.Ti.4.8

+ De Gierigheyt geensins sy aen en hanghen.	
+ Een knecht Godts heeft een lust in charitaten,	+2.Co.4.7.
+ Denckt niet om zijn Kind'ren groot goedt te laten,	+Co.1.16.
+ Want door Rijckdom, lustigh Eten en drincken	+Tob.2.1.
+ Wordtmen hovaerdigh, op Godt niet en dincken:	+De.16.9.
+ Wie zijn Erfgh'naem vergadert groote sommen	+Tobi.4.4
+ Is dickwils oorsaecke van zijn verdommen.	+Ps.47.17
Wie Godt Lief heeft, en vry wil zijn van smerte	+Ecc.16.1
+ Valt u Schat toe, set daer niet aen u Herte,	
+ Verstaet David, vlecht doch gheen Vijghe-bladen,	+Ps.62.11
+ Die raept en schraept en zijn niet om versaden,	+Io.31.16
+ Dat's gheen toe-val, maer 't is een gierich wesen,	+Amo.6.1.
+ Die soo Rijck wordt is Arm voor Godt in desen.	+1.Ti.6.8
+ 'tIs u gheseydt (o !) Menschen al te same	+Lu.6.24.
+ Dat Godt u eyscht Barmhertigheyt by name,	+Mich.6.8
+ Ende Liefde te oeffenen ootmoedigh,	+Ose.6.11
Godt sal't u wel betalen overvloedigh,	+Os.13.14
+ En vertroosten in noodt als zijnen Broeder,	
+ Als een Kint troost zijne bedroefde Moeder.	+Esa.25.8
	+Apo.7.17

Een Nieuw Liedeken,

Op de wijze: *Met blyden Geest en Amouresheydt soet, groeten wy eest. &c.*

Lof Godt permant, u Goddelijcke kracht ⁺	
V stercke hant, heeft Hemel en Aerde ghewracht, ⁺	⁺ Ps.113.1
Seer triumphant, scheyde hy dagh ende nacht, ⁺	⁺ Gene.1.1
Aen elcken kant, heeft hy ghetoot zijn macht, ⁺	⁺ Psa.33.6
Den Hemel tot zijnen Zetel eerbaer, ⁺	⁺ Col.1.16
Heeft hy gheacht, bedacht, te stellen aldaer, ⁺	⁺ Esa.66.1
De Aerde swaer, u tot een Voet-banck klaer, ⁺	⁺ Act.7.47.
Waer by, dat wy ⁺	⁺ Ps.148.1
Dijn glorye, lof, prijs ende eer vermonden: ⁺	⁺ Ps.150.1
Seght vry, met my ⁺	⁺ 1.Io.2.2.
Lof Godt, lof Advocaet voor onse Sonden. ⁺	⁺ Genes.15
Ghy hebt volmaeckt, Gras, Kruyt, Boom door u Woort, ⁺	⁺ Gen.2.1.
Wanneer ghy spraeckt, 't was daer volkomen voort: ⁺	⁺ Psal.8.7.
Den mensche Naeckt, al wat men siet of hoort ⁺	⁺ Ps.112.2
Wien kracht smaect, looft u West ende Noort: ⁺	⁺ Gene.2.8
Den Mensch hebt ghy in't Paradijs ghestelt, ⁺	⁺ 4.Ef.5.5.
Met zijn accoort, 't rappoort, over alle ghewelt, ⁺	⁺ Ge.2.20
En hebt vertelt, elcks Diers Name ghespelt,	⁺ Ge.1.26
Soo fier, gheen Dier	
Ghy hebt dat onder sijn macht verbonden:	
Roept schier nu hier ⁺	
Lof Godt, lof Advocaet voor onse Sonden. ⁺	⁺ Col.3.10
	⁺ 1.Ti.2.5.

+ Lof wijse klerck, die 't al volmaeckt seer wijs,	
+ En u handtwerck bracht in het paradijs,	+Gen.2.8.
En gheeft hem sterck, slechts een ghebot propijs.	+Ge.2.16.
+ Hy nam gheen merck, maer volchde zijn advijs,	
Waer door hy heeft ghebroken u ghebodt	+Gen.3.6.
Broosch als een rijs, 't afgrijs, mishaechede u O Godt,	
+ Op hem viel 't Lot, sijn schepper hem bespot,	
+ Daer naer, voorwaer,	+Ge.3.17.
+ Beloofde hy hun troost zoo 't is bevonden	+Ge.3.15.
+ Voor hun eenpaer,	+Heb.7.24
+ Een Verlosser, bidder voor hunne sonden.	+Heb.9.15
+ Lof Godt altijd, dyn kracht niemant volkent,	+Psal.113
+ Die ons bevrijt, heeft vant eeuwich torment,	+Rom.5.6
+ En voor ons stijdt, en dat nijdich serpent	+1.Io.4.9
+ Vermaledijdt, het Adam heeft verblent,	+Oz.13.14
+ En sijn Zaet een ruste hier nae bereedt,	+Col.1.22.
+ Des Hemels Tent, present, ghesworen met een eedt,	+Col.2.14
+ Heerlijck bekleet, wonderlijck uytghebreedt,	+Ge.12.3.
Gheen noot, noch doot	+1.Corint.15.55.
+ Zal daer meer zijn tot gheenen stonden,	
+ Devoot maeckt groot,	+Apo.21.4
+ Dijn Verlosser bidder voor onse sonden.	+Esa.25.4
	+1.Io.2.2

Geestelijk Amourens Liedt,***Op de VVijse: O David grijs,, Salomon wijs.***

AL mijn gheklach, is nacht en dach ⁺	
Tot mijn Lief die ick noyt en sach, ⁺	⁺ Psa.42.2.
Maer veel heb af ghelesen: ⁺	⁺ Psal.3.1.
Want doen ick dootd in mijn bloedt lach, ⁺	⁺ I.Io.3.2
Zoo heeft hy my met goedt verdracht, ⁺	⁺ Eze.16.6
Ghenesen, ⁺	⁺ Rom.5.6.
En vele liefde bewesen, ⁺	⁺ Eph.2.3.
Voorwaer by desen. ⁺	⁺ Ioan.1.7
Zeght mijn Lief vry, hoe komt dat by, ⁺	⁺ Heb.9.14
Dat ghy zulck een lust hebt tot my? ⁺	⁺ 3.Io.1.7.
Ick ben vol wromen en sonden: ⁺	⁺ Ps.144.4
Barmhertich Lief ick dancke dy, ⁺	⁺ Iob.15.14
Dat uwe liefde tot my zy ⁺	⁺ Psal.118.
Bevonden,	⁺ Rom.5.6
En hebt my door uwe wonden, ⁺	
Gheheel ontbonden. ⁺	⁺ Col.2.14.
Maer 'twoordt my stijft, dat ghy my schrijft: ⁺	⁺ Esaia 53.
Wie in't lijden volstandich blijft, ⁺	⁺ Esa.25.8
	⁺ Mat.5.6.

+ Sult afwasschen hun tranen,	
+ Daermen eeuwighe vreucht bedrijft,	+Apo.7.17
Als de boosen worden ontlijft	+Oze.9.14
+ Met slane,	
+ Om in't eeuwich vyer te gaen,	+Apo.21.7
Na u vermane.	+Matt.25.21.
+ Met groot verlanck, teghen mijn danck,	
+ Moet ick derven u aenschijn blanck:	+Psa.62.1
+ Zal't hier noch langhe dueren,	+Psa.42.1.
+ Dat ick in dese hutte kranck	+Psal.13.
+ Bedroeft moet nemen mijnen ganck.	+2.Cor.5.2
+ Al trueren?	+Ro.8.15.
+ Veel aenvechts moet ick bezueren,	+Ro.7.22.
+ Door's Veeschs labueren.	+Gal.3.16
+ Och mijn hert 'is mat, hier 'tlevens zat,	+Iob.3.20
In u tresoor leydt al mijn schat,	+2.Co.5.4.
+ Niet en zoeck ick hier beneden:	
Maer ick mach niet komen by dat,	+Ioan.17.
+ Zoo langhe ick in dit broos vat	
Arbeden,	+2.Co.5.2.
+ Zoo voel ick strijdt in mijn leden,	
+ In alle steden.	+Ro.7.19.
	+Gal.5.17

Dies niet te min spreek ick daer in, ⁺	
Sterven dat waere mijn ghewin,	⁺ Psal.1.1.
Zoo mochten wy versame; ⁺	
Och! verlost my naer mijnen sin, ⁺	⁺ 1.Cor.5.8
Van dit Lichaem daer ick in bin ⁺	⁺ Ro.7.23.
Vol blame. ⁺	⁺ Psa.77.2
Want met Ester ick my schame ⁺	⁺ Iob.8.9.
Voor uwen name.	⁺ Esd.4.4.
Zeere belae, Lief dat ick gaen, ⁺	
Mijn ziele weent menighen traen, ⁺	⁺ Psal.69.
Ick ben soo moede van zuchten:	⁺ Psal.6.7.
Vele willen my doen verstaen, ⁺	
Dat ghy mijn ziele zult versmaen: ⁺	⁺ Psal.3.3.
't Zijn kluchten, ⁺	⁺ Ps.10.14
Maer sy haten goede vruchten	⁺ Psal.7.5.
Dats sonder duchten. ⁺	
Och mijn Vriend ick weet't is al bereet,	⁺ Psal.119.115
Daer af schrijft ghy my goedt besteet: ⁺	
Maer hoe sal ick daer gheraecken? ⁺	⁺ Mr.2.5.
Want den wech die hier tot u leet,	⁺ Esa.25.6
Die is vol boose Dieren wreet, ⁺	
En waecken ⁺	⁺ Apo.19.9
	⁺ Mct.7.13.

+ Naer mijn Siele dat sy snaecken,	
+ Als felle draecken.	+4.Ef.7.7.
+ Maer als ick devoot // de glorie groot,	+Lu.13.22
+ Overdencke in mijnen noot,	+Apo.21.4.
+ Soo vrees ick hier druck noch sneven:	+Esa.25.6
+ By u en is hongher noch doot,	+Apo.22.3
+ Noch smerte na het Hemels broot	+1.Ioa.3.2
+ Verheven,	+Apo.7.16
+ Sult ghy Lief dyne Bruydt gheven,	+Esa.49.10
+ Het eeuwich leven.	+Esa.55.1
+ Als een hert reyn, naer de Fonteyn,	+Matt.25.34.
+ Dorst mijn ziele naer u alleyn:	
+ Och mijn Vriendt, mijn Goedertieren,	+Psa.42.2
+ Gheen ydel vreucht in's Werelt pleyn,	+Ro.12.2.
+ Mach my vermaken groot noch kleyn:	+Ga.1.10
't Zijn Dieren	+2.Io.1.15
+ Die den vromen hier schoffieren,	
+ Vol quaeey manieren.	+Io15.19
+ Ick slape, maer 't herte dat waeckt,	+Cant.5.2.
+ Mijn ziele naer u stemmen haectt,	+Cant.7.9.
+ Laeft my Lief met uwen Wijne,	+Cant.8.3.
Die mijnder kele soete smaectt,	+Cant.5.2.

'Ils goet van u droncken ghemaect	
Te zijne: ⁺	
Dan vreest men torment noch pijn,	⁺ Ro.8.35.
Alst nijpt ten fijne. ⁺	
Vint ghy mijn Lief, klaecht hem mijn grief, ⁺	⁺ Cant.5.8.
Seght hem dat ick deur sijnen brief	⁺ Cant.2.7.
Seer kranck ligghe van minnen, ⁺	
Die my wt mijn ellende hier, ⁺	⁺ Eze.16.7.
Soo haest als ick sijn woort besief: ⁺	⁺ Acto.2.37
Van binnen	⁺ Ioa.5.25.
Soo trock hy tot hem mijn sinnen, ⁺	
'tWas mijn ghewinnen.	⁺ Cant.8.5
O mijn seghel fijn, int herte mijn,	
Niet en mach my scheyden van dijn, ⁺	
Ick weet ghy sult my trouwen: ⁺	⁺ Ro.8.38.
Wat uwe is sal mijne sijn, ⁺	⁺ Ef.49.15.
Als wy elck ander van aenschijn ⁺	⁺ Ro.8.3.
Aenschouwen:	⁺ 1.Io.3.2.
Daerom wil ick stijf aenhouwen, ⁺	
En niet verflouwen.	⁺ Mat.5.8.
Och wijs Princier, Lief goeder tier, ⁺	
En laet my doch niet langher hier, ⁺	⁺ Psa.42.3.
	⁺ Mr.23.5.

+ Na dat bereyt is de zale:	
+ Daer en ghebreeckt Wijn noch Bier,	+ Ap.21.23
+ Sonne, Mane, Keerssen noch Vier,	+ Apo. 22.5
+ Niet te male:	+ Esa.6.19.
'tBlinckt daer als Goudt en Cristale // In't generale.	+ 1.Io.3.2

**Een Nieuw Liedt, vanden tegenwoordigen tijdt, hoe dat nu over al
soo jammerlijck gaet,**

Op de VVijse: En slaept niet sonder sorge, Daer op u niet en betrouwt, &c.

O Godt ick moet u klaghen	
+ Wt droefheydt mijnen noot,	
Dat wy dus zijn gheslaghen,	+ Psal.12.
+ Om onse sonden groot:	
+ O Heere, ick bidde u devoot,	+ Esa.27.7
+ Spaert ons in dese daghen,	+ Tre.3.31
+ Gheeft tijdt van boete door onse doot,	+ Ier.2.25.
Ons niet gheheel wt stoot.	+ Ie.21.18
+ De vrede is vander eerden,	
	+ Apoc 6.4

Maer tweedracht en discoort, ⁺	
Heeft d'overhandt van weerden,	⁺ 4.Es.13.31
Soomen nu siet en hoort: ⁺	
Daerom is Godt zeere verstoort, ⁺	⁺ Lu.19.43
Weynich Godts recht aenveerden, ⁺	⁺ Deu.5.29
Al mach elck nu leven naer Godts woort, ⁺	⁺ Esa.33.7.
Weynich hem daer naer spoort. ⁺	⁺ Es.42.18
Om des volckx quae inventie, ⁺	⁺ Esa.65.2
Ontrouwe, haet en nijt, ⁺	⁺ Esa.50.1
Seynt Godts ons pestilentie, ⁺	⁺ Mich.3.6
Oorlooch en dieren tijt: ⁺	⁺ Deu.8.30
Huys, hof en haven verstroyt hy wijt,	⁺ Mt.24.6.
Door sijn toornich intentie:	
Veel die daer saten in groot jolijt // Gantsch ghy ter neder smijt.	
Maer wilt ghy klaerlijck weten ⁺	
Des Heeren toorne fel,	⁺ Tre.1.12.
Amos en meer Propheten, ⁺	
Sullent u segghen wel. ⁺	⁺ Amos 3.
'tVolck vreest gheen Godt, Duyvel noch Hel, ⁺	⁺ Ier.5.16.
Al zijn sy hart ghesmeten,	⁺ Amo.4.6.
Al kostet hun goet, Vleesch ende vel, ⁺	
Elck leeft even rebel. ⁺	⁺ Amo.4.9.
	⁺ Ez.21.16

+ De boosheyt in alle landen,	
+ Neemt nu de overhant,	+Mt.24.12
d'Een brengt d'ander in schanden,	+4.Es.14.13.
+ Liefde is uyt het lant,	
+ Slaperich is'tvolck aen elcken kant,	+Iere.9.4.
+ Half doot met slappen handen.	+Apo.2.5.
+ 't Gholoove is wech na mijn verstant,	+2.Pe.2.18
+ Want 't licht heel duyster brant.	+1.Tes.5.6
+ 't Licht staet onder een mate,	+2.Pe.2.20
+ Het Kindt van goeder aert,	+Mt.5.14.
+ Is van sijn Moeder verlate,	+Phil.2.15
+ De slaep heeft haer beswaert,	+3.Re.3.19
En doot gheleghen zoo 't staet verklaert,	+Apo.2.5.
Dat schaamt sy haer uyt hate,	
En wilt niet hebben gheopenbaert // Ander daer me beswaert.	
+ De nieuwe Creatueren	
+ Sijn vele doot of kranck,	+Ioan.3.
Nu ten gheenen uren	+2. Corint.2.16.
+ Nutten spijs oft dranck:	
+ Al sitten sy aen een Tafel lanck,	+Col.6.17
+ Daer 't hun wel magh ghebeuren	+Mt.22.5
+ Hoe schoonen Wijn datmen hun schanck // Zy nemen 't in ondanck.	+Eze.16.6
	+Mt.24.12

Liefde is wech ten fijne,	
Weynich Godts woort aenkleeft, +	
Want elck die prijst het sijne,	+Ezec.36.20.
Dat hy de waerheydt heeft:	
Maer t'is van weynich Menschen beleeft, +	
De sterren duyster schijne, +	+Mt.7.13.
Den boom gheen goede vruchten en gheeft,	+Mt.7.16.
Daerom de waerheydt sneeft. +	
Men preeckt, met leert met sanghen, +	+Ez.36.22
Dat des Heeren dach naeckt +	+Rom.2.7.
Maer elck gaet voort sijn ganghen, +	+Mt.24.30
Niemandt gheen reetschap maeckt: +	+1.Tes.5.1
Na 't Rijcke Godts men weynich haeckt, +	+Jer.14.4.
Maer de Weerelt aenhanghen, +	+2.Co.5.11
Ick segghe dat die sijn Godt verzaeckt, +	+Ro.12.2.
Noch 't woordt Godts niet en smaeckt. +	+1.Co.1.13
hadden de Sodomijten +	+2.Io.1.9
Ghehoort ende ghesien, +	+Ge.19.24
Dat ghy ons u profijten	+Matt.10.15
Van Godts woordt hoort belien, +	
Sy krogen in hayren sacken te dien,	+Matt.11.21
In asschen souden sy krijten, +	
Hun sal oock meer gratie gheschien, +	+Lu.12.10
	+Mr.5.12.

+ Maer van u salse vlien.	
+ In 't slot wilt hier op mercken	+Ier.4.14
+ Ghy krancke, en verstaen,	+Ez.24.13
+ Neemt medecijn die wercken,	+Esa.55.1
Oft ghy moet haest vergaen:	+Ap.22.17
+ Die met dees kranckheydt zijt belaeen,	
+ Laet u helpen en stercken,	+Ioa.7.37
+ Wilt ghy gheen medecijn ontfaen,	+Apoc.3.2
+ 't Wordt haest met u ghedaen.	+Ec.51.55
	+Apo.3.18

Een Nieuw Liedt, Klaegh-reden uyt der Schrift, over de Herders die des Heeren Schapen niet recht en weyden;

Op de Wijse: *Al waer ick Amourens als Paris, Als Paris was, &c.*

+ OCh hoe woest leydt de Stadt,	
+ Daer nu soo menich vroom herte om treurt;	+Iere.1.1.
O Dochter Syons wat	+Ier.2.1.
Droefheydt is u ghebeurt?	
+ Dijn sonden die doen dat	
+ Ghy aldus legt verscheurt:	+Ier.3.14
	+Iob.13.23

Och't maeckt veel herten mat, +	
Die in Godts woordt verstouwen:	+Jer.3.43
Ick klaecht met tranen nat, +	
Dijn Herders hebben 't ghebrouwen. +	+Iere.4.2.
Jeremias die seght, +	+Jer.5.15.
Veel Herders hebben mijn Wijngaert +	+Jer.12.10
Bedorven met onrecht, +	+Esa.3.14.
Soo 't oock alsoo nu vaert, +	+Esai.5.2.
Die teghen 't woordt Godts vecht, +	+Jer.23.1.
Uyt Vleeschelijcker aert, +	+Eze.13.3.
Bekleet met een schaepe-vel: +	+Sap.3.4.
Seer wijs sy hun vermeten +	+Mr.17.5.
Sulcke herders rebel, +	+Iere.8.5.
Hebben veel Schapen verbeteret, +	+Eze.34.2
Sulcke Wachters sijn blent,	+Jer.14.14
Die zegghen laet spreken onsen mont, +	
Stoute heylighen bekent, +	+Jer.29.8.
Maer sy missen den gront, +	+Eze.13.6
Die hun tot arbeydt went, M ⁺	+Mt.15.19
Op dat sy 's Menschen vont +	+ar.7.7
Souden voeren present,	+Eze.34.3.
Als een vast woort des Heeren, +	
Hun naeckt een quade ent, +	+Eze.16.5
	+Esa.41.6.

+ Soo sy daer niet afkeeren.	
+ Siet toe ghy die Godt vreest,	+Jer.17.5
Dat ghy doch niet op menschen betrouwt,	+Esa.30.3
+ Die daer hun eyghen gheest	
+ Volghen, en op't Vleesch bout,	+Exe.13.3.
+ Waer deure aldermeest,	+Mich.3.5
D'oprechte sijn benout:	+Ie.27.10
+ Met ydel fantasije,	
Brenghen sy 't Volck in dolen,	+Ie.23.15
+ En drijven heerschappije,	
+ Dat Godt noyt heeft bevolen.	+1.Pet.5.4
+ De schrift ons recht vertelt:	+Eze.13.3
+ Onder Godts Volck vele Vossen gaen,	+Psal.10.2.
+ Die het Volck vallen stelt,	+Jer.5.24.
+ Om hun zielen te vaen,	+Iere.9.7.
En bedrijven ghewelt,	+Jer.2.30.
+ Onder een schijn van waen,	
+ En van des Heeren Wet:	+Jer.5.9
+ Bedroch 't Volck sy bevelen,	+Ie.15.30
+ Maer Godts woort onbesmet,	+Tre.2.14
+ Hunnen naesten sy stelen.	+Iere.8.7.
+ Hoort wat de Heere seydt:	+Eze.14.6.
+ Ist dat daer een valsch Propheet op staet,	+Amo.3.6.
Soo heb ick hen verleyt	+Tre.2.37
+ Al om des Volckx misdaet,	
	+3.Re.22.6

Om dat het onbereyt, ⁺	
Tot Godt te dienen gaet	⁺ Esa.1.15
Met een onreyn ghemoet, ⁺	
Vol giericheyt in 't herte: ⁺	⁺ Agga.1.4
Daerom wat Israel doet, ⁺	⁺ Mal.3.9.
't Neemt een eynde met smerte.	⁺ Oze.11.1
Godt had Israel lief ⁺	
Als sy volchden syne woorden naer: ⁺	⁺ Eze.16.7.
Maer doent weelde besief, ⁺	⁺ Ier.2.10
Van Godt scheyden sy haer, ⁺	⁺ Ie.17.11
Hun herte dat verhief: ⁺	⁺ Bar.2.12
Dat viel den Heere swaer,	⁺ Iere.3.3.
Godt ghaf hun een scheydtbrief,	
En strafte se naer Schrifts leeren: ⁺	
Al sach Iuda dat grief,	⁺ Psal.12.1
Noch wilden sy niet bekeeren.	
Help Heere Godt devijn, ⁺	
De Heylighen die nemen seer of, ⁺	⁺ 4.Es.9.14
Hoe wel sy weynich zijn,	⁺ Matt.24.12.
Onder veel Menschen grof,	
Sathan stroyt sijn fenijn ⁺	
In des Heeren Lusthof, ⁺	⁺ Mr.7.13.
Op dat 't besloten boeck,	⁺ Apoc.5.5
Niet soude zijn ghelesen,	
Maer als een onreynen doeck ⁺	
By hun zoude zijn mispresen.	⁺ Matt.24.28.
't Ginck niet wel op die tijdt, ⁺	
Men trouder, men bouder op dat pas,	⁺ Agga.1.6

+ Elck sochte sijn profijt,	
+ Weynich dat Christus was	+Iob.2.16
Godts woort ghebenedijt,	+Apoc.23.
Met vlijt weynich men las.	
+ Godt werdt toornich subijt,	
+ Als hy aenzach 't Volcks sonden	+3.Re.12.8
Dat hy door haet en nijt,	+Es.19.14
D'een d' ander liet verslonden.	
+ Desghelijcx is't gheschiet,	
Om de zonden nae Salomons doot:	+Tre.4.12
Rehabeam verliet,	
Den ouden raedt ter noot:	
Godt en vraeghden zy niet,	
+ Dies was de scheure groot,	
+ Nu oock alsoo met siet.	+Esa.50.1
+ Zyon sal 't wel ghedincken,	+Esa.8.12
Van druck en swaer verdriet,	+Ier.1.12.
+ Tranen als water zy drincken.	
+ O Zyon rouwe draght,	+Ier.1.22
+ Want al weendet ghy menighen nacht,	+Iere.1.3.
Niemandt doch u beklaeght,	+Iob.6.12
+ U Vriendt doch u veracht: U tranen selfs af vaeght,	
+ Gheen troost is u ghebracht,	+Ier.1.19.
Dijn cieraet is bevleekt,	+Iere.1.6.
+ Die eertijds was verheven	
Dijn Vyandt u begeckt,	+Psa. 13.5.
+ Want hy staet naer u leven.	
	+Iere.4.1.

O Zyon Dochter vry, ⁺	
Wie soud' sulcks van u hebben gheloofd? ⁺	⁺ Jer.4.21.
Want wie u gaet voor-by,	⁺ Jer.1.12
Schudden hun-lieder hoofd, ⁺	
Segghende wied dat zy:	⁺ Jer.2.15.
Is dit het Volck verdooft,	
Daer yder man af sprack,	
Vermaert boven al schoone; ⁺	
Hoe leydt zy nu in den Sack,	⁺ Iere.5.1.
Waer is ghevaren haer Kroone? ⁺	
Wacht u nu van nu voort, ⁺	⁺ Ro.16.16
Dat niemandt meer, om menschen instel,	⁺ Colos.2.8
Aenrecht twist en discoort, ⁺	
Neffens Christus bevel: Ioan.1.	⁺ Ezech.34
Maer blijft vast by Godts woordt,	
Schout sulcke Herders fel: ⁺	
Al ist dat zy de Schrift,	⁺ Matt.25.
Te leeren onderwinden, ⁺	
Die daer een Mugghe sift,	⁺ Aba.1.13
En een Kameel verslinden. ⁺	
Nu ick bevele 't Godt,	⁺ Ps.89.16
De vroome hier vele lijden moet, ⁺	
Ghehaet, versmaet, bespot,	⁺ Mic.7.10
Als dreck onder de voet, ⁺	
Veracht, jae min dan sot,	⁺ Mat.5.3.
Voor dul en verwoet:	
Maer daer op niet en glooft,	
Wilt lijdsamigh verbeyen, ⁺	
Van Godt wordt ghy ghetroost, ⁺	⁺ Luc.6.22
Als zy huylen en schreyen. ⁺	⁺ 1.Pe.2.20
	⁺ Lu.16.24.

Een Nieuw Liedt, daer in is bewesen, dat de Schriftuer niet voort en is ghekomen uyt den Mensche, maer door het bevel en kracht Godts.

Stemme: Weest al gegroet, prijst d' Heeren van der steden.

+ HOort en verstaet	
+ Hoe dat het woordt des Heeren,	+Deu.34.1
+ Is komen voort,	+Ro.16.25
+ Door Godts wille van boven,	+2.Pe.1.20
+ Gaf Moyses raedt,	+2.Ti.3.6.
+ Om de menschen te leeren,	+Ex.17.14
Zijn Heyligh woort:	+Ps.119.52
Al wat men moet gheloooven,	
+ Te schrijven. hoort	
+ In eenen Boeck bequame,	+De.17.23
+ Dat elck hem spoort	+Ier.30.2
+ Nae Godts Reghel al t' same,	+Deu.31.9
+ Dat zijn Name	+Esa.30.8
+ De Menschen soudent weten,	+Ioa.5.39
+ Op dat zijn woordt niet soude zijn vergheten.	+Iosu. 1.8.
+ Godt heeft alleen	+Ex.31.8.
	+Ex.24.12

Met zijn Vingher gheschreven, Twee Tafels net, Al in Hebreische spraecken, In harden Steen ⁺	
En Moyses die ghegheven, ⁺	⁺ Ex.34.27
Dat hy de Wet,	⁺ Ex.32.16
Zijn Volck soude wijs maecken, ⁺	
Maer 't wordt belet ⁺	⁺ Deu.4.12
Door 's Volcks sondighe schanden,	⁺ Ier.36.2.
Moyses ontset, ⁺	
Brack die, worps'uyt zijn handen, ⁺	⁺ Ex.34.19
Met verstanden,	⁺ Due.10.8
Op dat't woordt soude blijven, ⁺	
Gheboodt Godt hem ander Tafels te schrijven. ⁺	⁺ Exo.34.1
Godt die Gheboodt,	⁺ Deu.31.9
Moyses soude zijn Rechten ⁺	
Beschrijven klaer,	⁺ De.17.24
In eenen Boeck ghetrouwe, Op dat devoot, De Koninghen Godts Knechten, 't Recht volghen naer,	
En zijn gheboden houwe. ⁺	
Moyses gaf daer,	⁺ Esai.2.7.
't Wet-boeck nae Godts behaghen Den Priesters waer, ⁺	
Om 't Volck vooren te draghen T'allen daghen	⁺ Deu.31.9
Moest 't Wet-boeck tot desen ⁺	
Op den Sabbath den Volcke vooren lesen. ⁺	⁺ Iosu.1.8. ⁺ Ier.30.2.

Zy, en schreven 't in Boecken, +	
Datmen daer in het Leven mochte soecken, +	+Jer.30.2
De Schrift is recht	+Ro.15.4.
Geschreven om den Mensche, +	
Op dat hy troost +	+Apoc.1.3.
Soude hebben in 't lijden: +	+4.Re.23.1
Die 't overlegt, +	+Ps.88.33
Die sal oock naer zijn wensche, +	+Luc.6.6.
West ende Oost +	+Rom.8.8
In't lijden hem verblijden,	+1.Corint.10.13
Met goedt propoost +	
Het Kruys gerne aenvaerden: +	+2.Co.1.4.
Dit wel beglooft, +	+Mt.5.10.
Wat vreught is doch op Aerden: +	+Iob.5.17.
Godt van waerden, +	+Io.16.33
Vergheten niet door Eten ende drincken,	+Matt.13.22
Laet ons altijdts ghedincken +	+Lu.12.31

Een nieuw Liedt, Inhoudende alle de Geboden ende verboden,

Nae de Wijse: *Al die belast zijt ende beladen swaer, komt tot my spreeckt, &c.*

+ HOort en verstaet, aenmerckt en wel aensiet,	
+ Alle de Gheboden die Christus ghebiet,	+Deu.31.1
+ Van Mattheus ons klaere beschreven,	+Esai.1.1
+ Die wil ick nu verklaren in een liedt,	+Exo.2.13
+ Neemt die doch waer, binn'dat u tijdt gheschiedt,	+Deu.5.17
+ Doen en laten hoe elck moet Leven.	+Matt.3.2
+ Eerst predickt Iohannis verheven:	+Luce.3.9.
+ Doet rechte boete Mans en Vrouwen,	+Luce.3.3.
+ Wie onversaeght // gheen goe Vrucht draeght,	+Act.2.38.
+ Wordt afghehouwen.	+Mt.5.14.
+ Die de rechte boete deelachtigh zijn,	+Luc.8.18
+ Die ghebedt Christus onsen medecijn:	+Mr.4.20.
+ Laet u Licht voor de menschen lichten:	+Phi.2.15
+ Ghy zijt het Licht in dese Wereldt fijn,	+1.Pe.2.12
+ Een klare Spieghel, wil nae-volghen mijn,	+Luc.8.16
+ Dat ghy alle Blinden meught stichten:	+Esa.8.23.
+ Voorwaer segh ick u, (ten is gheen Dichten)	+Mt.4.16.
+ Wie sot noemt zijn Broeder eenvuldigh,	+Mt. 5.22.
Met swaer dangier // het Helsche vier	+1.Ioa.3.15.
+ Dat is hy schuldigh.	
+ Als ghy u gaven wilt Offeren daer,	+Mr. 5.13.
+ Ende 't staet met u Broeder noch onklaer,	+Iob.42.8
	+Mal.2.13

Laet by 't Outaer u Offerhanden,	
Gaet en versoent eerst u Broeder eerbaer,	
Brenght dan u gaven op's Heeren Outaer; ⁺	
Zijt goetwilligh dijn wederstanden, ⁺	⁺ Lu. 11.58
Eer zy u leveren in handen,	⁺ Mt.5.25.
En met recht in den Kercker smijte, ⁺	
Daer onghefaelt // moet zijn betaelt	⁺ Matt.18.34
De leste mijte. ⁺	
Aensiet gheen Vrouw onkuyslijck an, ⁺	⁺ Mt.5.27.
Oft ghy brenght u Ziele in den Ban, ⁺	⁺ Ex.20.23
Consenteert ghy in't Vleeschs begheeren, ⁺	⁺ Ex.41.26
Voor Godt brenght ghy daer Overspel van: ⁺	⁺ Mt.18.7.
Maer erghert u dijn rechte Ooghe dan,	⁺ Mr.9.24.
Met kracht moet ghy die van u weeren. ⁺	
Voorwaer segh ick u, ghy sult niet Sweeren,	⁺ Mr.5.33.
Valsch, noch te recht in gheen manieren, ⁺	
Slecht Iae, en Neen // maer reden gheen ⁺	⁺ Iac.3.12
Sult ghy hantieren. ⁺	⁺ Eph.4.
Moyses Wet was Ooghe om Ooghe saen, ⁺	⁺ Mr.5.38.
Maer nu sult ghy het quaedt niet wederstaen,	⁺ Ex.20.38
Slaet men d'een Kaeck, wilt d'ander bieden: ⁺	
Wil oock yemandt met u te Rechte gaen,	⁺ Ro.12.17

+ Wilt hem Rock ende Mantel toe staen:	
+ Gheeft wie u bidt met neerstigheden, Dit ghebied' ick u in allen Steden,	+1.Pet.3.9 +Mt.5.44.
+ Bemindt neerstigh uwe Vyanden, Ghebenedijdt // die u benijdt,	+Lev.19.18
+ En brengt tot schanden. + Want is't dat ghy die u wel doen bemint, Gheen loon van Godt dat ghy daer van ghewint, Dat doen d'openbare Sondaren: Hebt ghy u Broeder alleene versint,	+Mt.5.46. +Luc.6.12
+ Seght wat dat ghy sonderlinghs begint, Dat doen wel de Heydensche Scharen:	+1.Petr.1.19.
+ Maer wilt ghy saligh zijn en welvaren, Bemindt goede en quae ghelijcke, Weest perfect klaer // als uwen Vaer In't Hemelrijcke.	+Ioan.17.42.
Siet toe als ghy oock Aelmoessen gheeft Dijn Armen Broeder, die daer niet en heeft,	
+ Laet voor u blasen gheen Trompetten, + Als d'Hypocrijt die gheveynstlijck leeft,	+Esa.10.1 +Mt.23.5.
+ En gheerne prijs van menschen aenkleeft, Zy hebben hun loon wech vol smetten,	+Marc.12.38.

Nae sulck een loon wilt u niet setten: ⁺	
Gheeft simpelijck al in't secreten,	⁺ Mat.6.5.
Dat nae't verstant // u slincker-handt ⁺	
Niet komt te weten.	⁺ Ro.12.8.
En als ghy bidt, soo sult ghy niet doen ⁺	
Als d' Hypocrijten, nae hun opinioen, ⁺	⁺ Mat.6.5.
Die bidden in hun Synagogen,	⁺ Es.29.23
En soecken prijs van Menschen te behoen:	
Maer als ghy bidt, gaet in u Kamer koen,	
Bidt in den Gheest met Knien gheboghen ⁺	
Met luttel woorden ongheloghen, ⁺	⁺ Act.10.9
Niet als de Heydens doen al vooren, ⁺	⁺ Ioa.4.21
Die meenen voort // door menigh woordt	⁺ 2.Cor.3.17.
Sal Godt hun hooren.	
Maer wilt ghy bidden voor dijn Vader recht, ⁺	
Bidts aldus, (maer den sin wel overleght) ⁺	⁺ Es.26.18
Onse Vader, soo't staet gheschreven: ⁺	⁺ Mat.9.9.
Maer wilt ghy een mensche niet vergheven slecht	⁺ Luc.11.2
Zijn misdaedt, dit Ghebedt niet en seght: ⁺	
Oft Godt sal u oock niet vergheven,	⁺ Matt.18.35
En als ghy vastet hier beneven, ⁺	
Siet niet droevigh als d' Hypocrijten: ⁺	⁺ Mr.11.25
	⁺ Esa.58.3.

+ Maer salft u hooft // en Godt ghelooft, T'brenghen meer profijten.	+Luc.17.3
+ Ghy en sult oock vergaren gheenen schat	
+ Op dese Aerden, dat verbied'ick u plat,	+Mt.6.19.
+ Die verroest oft Dieven nae graven:	+Pro.23.4.
Maer vergadert al in den hemel dat,	+Lu.12.33
+ Want waer u schat is, daer is u herte wat,	
+ Maeckt in tijds Vrienden van u Haven,	+Ps.55.23
+ Soo meught ghy ontfanghen Godts gaven:	+Phil.4.2.
Betrouwt op Godt en wilt niet sorghen,	+Ps.37.25.
Seght niet onweert // waer 't al verteert,	
+ Wie sal my borghen?	
+ En sorght niet, segghe ick, hebt ghedult,	+Mt.6.25.
+ Wat ghy eten, drincken, oft aendoen sult:	+Lu.12.22
+ Aensiet de Voghels (die niet Zaeyen)	+Ps.55.23
+ Hoe dijn Vader hunnen noodtdruft vervult:	+1.Pet.5.7
+ Hoe veel te meer is hy in 's Menschen schult,	+Psa.37.4.
Hun te voeden boven de Kraeyen?	+3.Re.3.9.
Soo doen de Heydens, niet om paeyen,	
Betrouwt op Godt al sulcke saecken,	
Soeckt aldereerst // Godts Rijcke meest,	
Hy sal't wel maecken.	

En oordeelt niet lichtveerdigh ter ontijdt, +	
Op dat ghy oock niet gheoordeelt en zijt: +	+Matt.7.2
Want soo ghy oordeelt ander Lien, +	+Luc.6.37
Soo salmen u oock oordeelen subijt, +	+Rom.2.1
Want al wat ghy een ander doet uyt spijt, +	+Mr.4.23.
't Selve sal u weder gheschien.	+Mt.4.23.
O ghy Hypocrijt! Die licht kunt sien +	
Den Splinter, end' dien u Broeder tooghden,	+Luc.6.41
Ghy quade schalck // treckt eerst den Balck +	
Uyt u selfs Ooghen.	+Mat.7.6.
Werpt oock gheen Peerlen voor de Verckens voort, +	
Noch het Heylighdom den Honden verstoort, +	+Pro.23.9.
Dat zy 't met Voeten niet vertreden, +	+Mat.7.13
En daeromme van hun niet zijn verschoort, +	+4.Es.7.7.
Maer gaet in door de rechte enghe Poort: +	+Luc.6.31
Want breed is den wegh hier beneden,	+Matt.20.16.
Die van Godt leydt in duysterheden, +	
't Volck gaet die meest in allegader:	+Matt.22.14.
Maer over al // is den wegh smal +	
Tot onsen Vader. +	+Mt.7.15.
Wacht u voor de valsche Propheten fel, +	+Deu.13.1
Die tot u komen, bekleedt in een Schaeps-vel +	+Ie.23.16
	+Matt.23.

+ Inwendigh zijn zy Wolven gierigh,	
+ Aen hun Vruchten sult ghy die kennen wel,	+Ro.16.16
+ Want een goedt Boom draeght gheen quae Vrucht rebel:	+Luc. 6.44
+ Al roepen zy al Heere vyerigh,	+Ioan.1.9
+ Tot my, hun Schepper goedertierigh,	+Luc.6.46
Met veel klagkens weenen en treuren,	+Matt.21.11.
+ West nocte Oost // van my gheen troost	
+ Sal hun ghebeuren.	+Psal.6.9.
Siet toe dat ghy u van de sulcke wacht,	+Matt.10.17.
+ Want zy sullen u vervolghen met macht,	
+ En gheesselen in al hun Schoolen:	+Mt.24.9.
Maer vreest se niet, hebt dit wel in 't ghedacht,	+Marc.13.11.
+ Wat dat ghy hun antwoorden sult met kracht,	
+ Want ick hebbe mijn Gheest bevolen,	+Lu.12.11
In u te spreecken onverhoolen:	+Matt.10.23.
+ Vervolghen zy u t' hun verdommen,	
+ Van d' een Stadt quaedt // in d'ander gaet,	+Iere.1.7.
+ Ick sal haest kommen.	+Actor.8.1
+ En vreestse niet die hier 't Lichame doodt,	+Mt.10.18
+ Want u Ziele heeft van hun gheenen noodt,	+Esai.51.7
+ Maer vreest die Ziele en lichame	+Luc.12.4
T'samen magh worpen in Tormenten groot:	+Matt.10.36.

Want wie zijn Kruys niet op en neemt devoot, +	
Die en is voor my niet bequaeme:	+Matt.16.25.
Noch die hier 't leven soeckt by name +	
Te behouden, onthoudt dees Lesse, +	+Mr.8.35.
Den Doodt hy kiest // 't Leven verliest +	+Luc.9.24
Hy wel expresse: +	+Io.12.14
Voorwaer segg' ick u, heeft Christus gheleert: +	+Mar.8.3.
Ten zy dat ghy van nieuws zijt omghekeert, +	+mt.19.14
En wordt als een klein Kindt herbooren,	+1.Corint.14.20
Soo en sult ghy van Godt niet zijn ghe-eert, +	
Noch by hem komen: Maer wie hem verneert, +	+2.Pet.2.2
Wordt groot gheacht by Godt verkooren. +	+Luc.17.1
Noch ghebiede ick u te vooren, +	+1.Pet.5.6
Erguert u dijn Voet, Oogh oft Handen, +	+Mt.13.8
Die recht afsnijt // 't is meer profijt +	+Mt.5.30.
Dan heel verbranden. +	+Mt.9.14.
Sondicht u Broeder teghen u onreen,	+Matt.18.15.
Gaet ende straft hem tusschen u alleen: +	
Hoort hy u, ghy hebt hem ghewonnen, +	+Lu.19.17
Hoort hy u niet, en wilt daer niet af scheen, +	+Sp.19.18
Maer neemt tot u twee ghetuyghen oft een, +	+Luc.17.3
Dat zy de waerheydt tuyghen kunnen: +	+De.17.11
	+Ioa.8.11

+ Hoort hy noch niet, wilt hem tijdt jonnen, En de Ghemeynte dat verklare:	+2.Corint.5.10.
+ Wie die niet hoort // die straffet voort In't openbare.	+Matt.16.19.
+ Gheeft gheen Scheydt-brief, noch u Wijf niet verlaet,	
+ Hoe wel dat Moyses Israel toe-staet,	+Matt.10.
+ Om hun hertneckighe sonden:	+Due.24.1
+ En Trouwt ghy een ander soo doet ghy quaedt,	+Ier.2.35.
+ Ofte ten zy dat ghy haer metter daedt In Overspel hebt bevonden;	+Mt.5.32. +Mart.10.11.
+ Wat Godt te samen heeft ghebonden,	
+ Dat en sal niemant wederspreecken:	+Lu.16.18
+ Dus u ghenoecht // wat Godt t'saem voeght,	+Gen.2.24
+ Magh gheen Mensch breecken.	+1.Co.6.16
+ Dus al die willen gaen in 't Leven vry,	+Eph.5.31
+ Houdt mijn Gheboden, dat beveel ick dy,	+Mr.10.8.
+ En slaet niemant doot van die leven,	+Mt.19.18
+ Noch en Steelt niet, laet Overspel daer by,	+Ex.20.13
+ Noch en zijt gheen valsche ghetuyghe ghy,	+Deu.5.17
+ Eert Vader en Moeder verheven,	+Ro.13.9.
+ Hebt lief u Naesten hier beneven,	+De.17.19
+ Als u eyghen proper Persoone,	+Mr.12.31
	+Lu.19.19

En al u goet // den Armen doet, +	
Ick sal 't u loone. +	+mt.19.21
Laet u niet noemen Rabbi, wat ghy doet, +	+Luc.16.9
Als de Gheleerde gheerne zijn ghegroet: +	+Mt.6.19
Want Godt is Meester ghepresen, +	+Mt.23.7.
En wie onder u hooghe is ghemoet,	+Matt.20.26
Die sal de minste veracht zijn onvroet: +	
Maer wie hem vernedert ten desen, +	+Pr.29.23
Sal hier naer seer groot gheacht wesen. +	+Lu.14.11
Noch dit Ghebodt sult ghy naer komen, +	+1.Pet.5.5
Vader oft Godt // van Menschen Sot, +	+Iac.4.10
Laet u niet noemen.	+mat.23.8
Gheeft oock den Keyser al in zijn Recht voort, +	
Maer gheeft oock Godt al wat hem toebehoort:	+mt.22.21
Bemint hem boven al met krachten, +	
Uyt gantscher herten al sonder discoort, +	+mr.12.18
Uyt gantscher Sielen onhoudt wel dit woordt. +	+mt.22.35
Het ander moet ghy ghelijck achten, +	+Deut.6.5
En uyt alle uwer ghedachten, +	+De.10.12
Dijn naesten als u selfs beminnen:	+Deu.36.6
Dit 's 't gantsche slot // van mijn Ghebodt +	
Om Godt te winnen. +	+Lu.19.19
	+mt.12.31

Als Christus Iesus Godt omnipotent	
+ Zyn Gheboden en leer hadde volendt,	
+ Sprack hy in't Avontmael bequaeme,	+Mt.26.1.
Tot zijn Ionghers die hem waren omtrent:	+Marc.14.21.
+ Hy brack het Broodt, en gaf dat present,	
+ En sprack: neemt eet, dit 's mijn Lichame,	+Lu.22.19
Dat overgheven wordt in blame,	+1.Corint.11.22.
+ Voor u wil ick mijn Lichaem schincken,	
Als ghy dit doet // mijn Doodt en Bloedt	+Lu.12.19
+ Wilt doch ghedincken.	
Desghelijcks nam hy den Kelck daer naer,	+Matt.26.25.
+ En gaf die zijn Iongheren aldaer,	
En sprack tot hun ten selven stonden:	+Marc.14.22.
Drinckt al hier uyt, dit is mijn Bloedt voorwaer,	
Des Nieuwen Testaments, reyn ende klaer,	
Dat uytghestort wordt uyt mijn wonden,	
+ Tot verghevenisse der sonden:	
In't Hoveken vol tribulatie	+1.Corint.11.12.
+ Gheboodt hy noch dit // waeckt ende bidt	
Voor quae temtatie.	+Matt.26.41
Merckt noch aen dit Exempel in den grondt,	
+ Christus al van den Avondtmale opstondt,	+Ioa.13.5

En gorde hem al met een dwale,
 Zijn twaelf Ionghers dede hy op zijn mondt,
 En goedt Water in een Becken goedt rondt,
 En wiesch hun Voeten altemale,
 En gheboodt hun in't generale,
 De Voeten wasschen malkander:
 Dus in't ghemeen // maeckt u dus klein, ⁺
 D'een voor den ander. ⁺ ⁺1.Ti.5.10
 Als Christus van der doodt was opghestaen, ⁺ ⁺I.Pet.4.9
 Heeft hy de zijne een bevel ghedaen: ⁺Matt.28.19.
 Gaet leert alle Volcken die doolen, ⁺
 En Dooptse al die hooren u vermaen, ⁺Matt.16.15.
 In den Name mijns Vaders wijs beraen: ⁺
 Leert hun mijn Rechten in hunne Schoolen, ⁺Act.2.38.
 Al wat ick u hebbe bevolen:
 Siet ick sal eeuwigh by u blijven ⁺
 Met mijnen Gheest // zijt niet bevrees, ⁺ ⁺Act.9.9
 Mannen noch Wijven. ⁺ ⁺To.14.18
 Hier hebt ghy van Mattheus goedt bescheet, ⁺To.14.26
 Wat Godt ghebiedt, 't welck accordeert dit weet,
 Met d'ander drie Euangelisten:
 En wat ons noch van noode was secreet, ⁺ ⁺Hebr.2.1.

+ Dat hebben ons d'Apostelen verbreet,	
+ Die 't door Godts Gheest oock seker wisten,	+ Actor.2.
Dus moet men oock al sonder twisten,	+ Actor.1.2
+ Hun Leer, als Christus Leer, volbringhen,	
+ Neemt doch in danck // dees Leer in Sanck,	+ Io.15.19
Die 't Leeft oft Singhen.	+ Eze.9.19

Een Nieuw Liedt, uyt de Heylighe Schrift, dat wel mach ghenoeemt zijn, een proeve des Geloofs, daer in elck een die hem een Christen laet noemen, magh beproeven, ende hem selven magh leeren kennen, of hy recht voor God wandelt of niet.

Op de Stemme: 't Zaedt van der Vrouwe seer minjoot, Dat is ghedaelt uyt 's Vaders schoot.

GHy die daer Ooren hebt die hoort, +	
En roemt te leven naer Godts Woort,	+Apoc.2.
Die u knien voor Godt heb gheboghen. +	
Werckt oft ghy gaet door d' Enghe Poort,	+Matt.19.
Oft ghy des Vleesch lust hebt versmoort, +	
Op dat ghy niet en zijt bedroghen: +	+Matth.7.
Soo ghy zijt een Rancke Christ, +	+Rom.8.
Door zijn Gheest sult ghy wijsheydt suyghen, +	+Coloss.3.
De waerheydt sal u maecken vry, +	+Ioan.15.
Dijn Vruchten sullen t' wel betuyghen. +	+Rom.8.
Beproeft u selven nu ter tijdt, +	+Ioan8.
Oft ghy in den Gheloove zijt: +	+Rom.6.
Is Christus in u volgt zijn Reghel, +	+Matth.6.
Treedt zijn voetstappen naer subijt, +	+2.Cor.13.
Soo wie hem een Christen belijdt, +	+Galat.5.
Siet de Schrift aen als een Spiegel:	+Ioan.10.
Want wie ghelooft, (soo de Schrift seydt) +	
Van diens Lichame sullen vloeyen	+Ioan.7.
Vruchten des Levens vol klaerheydt,	
Als Roosen onder Doornen Bloeyen.	
De Schrift ghy wel bedencken meught,	

Waer is ons uytvloeyende deught?
 Och! waer zijn des Heylighs Gheests Vruchten,
 Waer is de Liefde die elck verheught?
 Waer wordt den dwalenden beweught,
 Van ons tot weenen en suchten,
 Dus oft wy schoon gheen quaedt en doen,
 Dat helpt al niet, ten zijn maer Droomen,
 + Tot goedt doen moeten wy ons spoen,
 Anders zijn wy onvruchtbaer Boomen.

+Luc.13.

+ Dit's een Christen die Petrus prijst,
 Die uyt zijn Gheloof deught bewijst,
 In der deught wetenheydt verduldigh:
 Sulcke liefde oock in hem rijst,
 Dat hy gheerne zijn Broeder spijst,
 Oock 't ghemeen Volck is hy gheduldigh:
 Zijn dese dinghen by u Vriendt,
 Soo bewijst uwe caritaten:
 Want wie Godt niet neerstigh en dient,
 Is blindt, gheheel van Godt verlaten.

+2.Petr.2.

+ Merckt aen de woorden Christi fijn,
 Voorwaer men doet gheen nieuwen Wijn
 + In oude Vaten, 't is verlooren:

+Ioan.8.

+Matth.9.

Wat gheen vernieude menschen zijn,	
Oprecht sonder gheveynsden schijn, +	
Die bedrieght hem selven al vooren: +	+Ioan.3.
Anders is't maer een nieuwe lap,	+Galat.6.
Sonder gheloof op een oudt Laecken: +	
't Is ydel waen, en lichten klap, +	+Matt.19.
Maer anders heeft dat niet te maecken.	+Iere.12.
Weet ghy niet dat een Christen bloodt,	
Ghedoopet is in Christus doot? +	
Hun sonden t' samen met hem begraven; +	+Rom.6.
Op dat, ghelijck Christus devoot,	+Coloss.2.
Verweckt is door Godts Krachten groot,	
Soo moeten wy oock door Godts gaven,	
Leven in een nieuw Leven soo, +	
Want zy en gheven niet hun Leden	+Rom.8.
Tot Wapenen der sonden snoo,	
Van den doot zijn zy door ghetreden. +	
Want een Christen die is voorwaer +	+Matth.5.
Een Licht der Weereldt openbaer,	+Ioan.8.
Hy soeckt zijn Bruydegom alleyne: +	
Hy heeft oock verlanghen daer naer, +	+Cant.3.
Hy verblijdt hem in lijden swaer, +	+Rom.6.
	+Hebr.11.

+ Hy is een levende Fonteyne,	
+ Een Lusthof ofte Paradijs,	+ Actor.5.
Van kostelijcke Kruyden Rijcke:	+ Cont.5.
Hy is een Salve seer propijs,	
Seydt Salomon in zijn Cantijcke.	
Vrienden zijn wy aldus bereet,	
Bewaert doch wel u Bruylofts-kleedt,	
+ Die's niet, steeckt dat in gheenen hoecken,	
Op dat ghy niet den Vriendt en heet,	+ Matt.2.
Den Bruydegom die't al wel weet,	
Sal ons seer haest komen besoecken:	
+ Merckt hoe hy den Vjghe-boom vervloect,	
+ Die schoone stondt verciert met Blaren;	+ Apoc.3.
Siet toe eer dat hy ons besoeckt,	+ Mar.11.
+ Op dat wy alsoo niet en varen.	
Paulus ons klaer te kennen gheeft:	+ Luc.13.
+ Soo wie dat naer den Vlesche leeft,	
D'eeuwighe doot die moet hy serven:	+ 1.Cor.6.
Want wie Christus Gheest niet en heeft,	
+ Zijn Woordt dagh ende nacht aenkleeft,	
+ Het Rijcke Godts dat moet hy derven.	+ Rom.8.
+ Al worden zy hier glat en vet,	+ Habac.1.
	+ Ierem.7.

En roemen veel van Godts Tempel, Soo roemden 't Volck van Moyses Wet: Zijt ghy wijs neemt aen hun Exempel. +	
En coemt doch niet groot nochte smal,	+Prov.26.
Ghelijck doen der Sotten ghetal, +	
Maer laet u werck u selve prijsen: +	+Galat.6.
Want het brocht Israel in den val,	+2.Cor.11.
Hoe wel zy Godts Volck hieten al, +	
Hun werck gaf een ander bewijsen: +	+Iere.17.
Daerom verliet hun Godt terstont,	+Ioan.8.
Hun dwaesheydt heeft hy hun verweten: +	
Ghy zijt mijn Volck niet, (spreeckt Godts mondt)	+Oze.1.7.
Want ghy hebt al mijn Wet vergheten.	
Bezeghelt u gheloof ghewis, +	
Wie met Christo opghestaen is: +	+Coloss.3.
Soeckt dat daer boven is ghepresen, +	+Rom.6.
Op dat doch niemandt en slae mis,	+Apocal.3.
Als de Ghemeynte van Sardis, +	
Zy meenden oock al wat te wesen: +	+Mat.24.
Van t'leven hadden zy den naem,	+2.Tess.5.
Maer zy waren doodt door hun sonden.	
Waeckt ende bidt Vrienden eersaem, +	+Apoc.3.

+ Op dat wy soo niet en zijn bevonden. Die van Laodicea blendt, Die Iohannis ons maeckt bekendt, Koudt nochte warm zy en waren, Tot roem hebben zy hun ghewent, Ons en behoeft gheen dinck present, Al Rijck ghenoegh was hun verklaren. Die van Ephesien aenschout,	+Ierem.7.
+ Den Gheest bewijst wel haer misdaden, Hun eerste liefde was verkout, Denckt oft ghy vrij zijt van die schaden.	+Apocal.2.
+ Adonia veel droefheydt smaect, Om dat hy hem selfs Koninck maeckt, Teghen Godts Woordt, hy wordt verdreven: Wie aen een Christen Name raeckt,	+3.Reg.1.
+ Maer niet nae 't Woordt des Heeren naeckt, + De Kroone wordt hem niet ghegheven.	+4.Esd.2.
+ Soo roemden oock de Ioden bot, R+ Hun selven zy Godts Kinderen maecken, Zy segghen veel zy kennen Godt,	+Ioan.8. +Esai.8.
+ Maer met hun wercken zy 't versaecken. + Hoe magh 't Volck zijn zoo onbedacht,	+om.9. +Esai.33. +Psal.126.

Dat op Godts Woordt soo weynigh acht: ⁺	
Och die 't bedenckt mochte wel weenen:	⁺ Iere.9.
Wie verlicht is al van der nacht,	
En dat niet naer en volght met kracht, ⁺	
Hun herte moet wel wesen steenen:	⁺ Matt.23.
Een decksel voor hun herte hanght, ⁺	
Al is't dat zy't Lesen oft Singhen,	⁺ 2.Cor.3.
Doof blijven zy sonder verstant, ⁺	
Och! zijn 't niet klaghelijcke dinghen?	⁺ Mat.19.
O ghy traghe merckt Paulus Leer, ⁺	
Waeromme dat Godt onsen Heer, ⁺	⁺ Tit.1.3.
Zijn lieve Soone heeft gheschoncken,	⁺ Rom.8.
Om onser armer Zielen teer	
Te verlossen uyt 's Doodts verseer,	
Daer wy al in laghen versoncken:	
Om dat hy hem soude bereen	
Een sonderlinghe Volck seer vierigh, ⁺	
Dat neerstigh ware groot en kleen,	⁺ Tit.1.
Nae goede wercken seer gierigh.	
Een yder dit wel overleght, ⁺	
Oft hy is van 't neerstighe Volcke slecht:	⁺ Zach.13.
Want wie meer staet nae schat oft eere,	

Dan nae Hemelsche dinghen recht, Voorwaer dat is gheen Christen Knecht,	
+ Die loon sal hebben van den Heere: Daer en is vasten noch waecken sterck,	+Mt.6.23.
+ Noch gheen blijdschap in't Kruys by namen, + Noch oock gheen sonderlinghe werck,	+Matth.6.
Daer zy de Weereldt by beschamen.	+Galat.6.
+ Weet ghy niet (doet Paulus ghewach) Dat godts Volck in den laetsten dagh	+Matth.5.
+ De Weereldt doch moet helpen Rechten? Op wien dat komt eenigh beklagh,	+1.Cor.6.
In't Oordeel hy niet staen en magh, Godt sal selve teghen hem vechten:	
+ Metter Weereldt wordt hy verdoemt, Och, och! wat heeftmen dan begonnen:	+Apocal.3.
+ Dus oft men hem een Christen noemt, Laten! Wat is daer mee ghewonnen?	+Rom.2.
+ Vele sullen seer verwondert staen, + Als het Oordeel Godts sal gaen	+Matt.24.
+ Segghende: O Heere der Heeren, Hebben wy niet seer wijs beraen,	+Sap.5.
Veel krachtighe daden ghedaen?	+Matth.7.

Maer Godt sal segghen nae Schrifts leeren:

Voorwaer ick heb u noyt ghekent, ⁺

Wijckt van my boose generatie, ⁺

Gaet in het eeuwighe torment, ⁺

Ghy hebt versuynt mijn groote gratie.

Dus u niet als de Weereldt steldt, ⁺

Haer Vruchten schijnen wel in't Veldt,

In Kleeren, Huysen, en in drincken,

Veel gierigheydt nae goedt en Gheldt: ⁺

Maer dien schat daer de Schrift af meldt,

't Is selden dat zy daer op dincken:

Al is't datmen hun seght of singht,

Iae en vermaent met vele Tranen,

Gheen boete men in hun en vindt,

Dan soo langh zy't hooren vermanen.

Och! siet bet toe dan Israel, ⁺

En wandelt recht nae Godts bevel,

Dat ons de Heydens niet begecken:

Zy seyden, schrijft Ezechiël,

Is dat des Heeren Volck rebel,

Dat uyt zijn Landt heeft moeten trecken:

Laet doch klaerder schijnen u Licht,

⁺Luc.13.

⁺Psal.7.

⁺Matt.25.

⁺Rom.12.

⁺Ezec.33.

⁺Ezec.30.

+ Waer ghy komt, onder wat gheslachten: Al wat de Weerelt niet en sticht, Wilt u seer neerstich daer af wachten.	+Ioa.2.
+ Christus die spreckt met woorden plat, Een yeghelijck vergaer sijnen schat In de Hemel, maer niet op Eerden: Een oprecht Christen doet oock dat,	+Matth.6.
+ Veel Mannen Godts met traenen nat, Met verlanghen dien schat begheerden, Waer u schat is, daer is u hert:	+Psal.42.
+ Dus hebt ghy u schatten hier boven, + En vreest doch niet voor des doots smert, Soo doen sy die aen Godt ghelooven.	+Matth.6. +Luc.12.
Wat dunckt u lieve, dit wel vaet, + Volghen wy hier in Christus raet, 't Waer goet dat hem elck wel besaghen:	+1.Ioa.3.
Want wie na schat beneden staet, En de Weerelt niet voor en gaet, Die sal't hier na wel seer beklaghen: + Want een Christen die is een brief Van alle Menschen scherp ghelesen: Och zijt doch niet dijn eyghen dief	+2.Cor.3.

Van u arme Ziele in desen. ⁺	
Soo wie hem hier in schuldich vint, ⁺	⁺ 3.Regu.9.
Betert u, en niet meer en hinckt,	⁺ Esai.24.
En roept met David nu ten stonden:	
O Godt my u ghenade schinckt,	
Ick kenne dat mijn boosheyt stinckt	
Wast my doch reyn van mijne sonden: ⁺	
Schept in my een nieu herte eest,	⁺ Psal.51.
Gheneest mijn Ziele door u jonste,	
Gheeft my wederom uwen Gheest, ⁺	
Die sal my leyden in u woonste.	⁺ Psal.33.
Mijn seer lieve Vrienden ziet,	
Singht uyt ghewoonte niet dit Liedt ⁺	
Licht veerdich, maer met wijse sinne,	⁺ 1.Cor.14.
Soo daer wel veel singhens geschiet,	
Maer ten behaecht den Heere niet,	
Soo Godt door Amos spreeckt uyt minnen: ⁺	
Doet wech van my al dat ghebleet,	⁺ Amo.5.6
Der Liedekens en al u snaren,	
Want dat was Godt om hooren leet,	
Om dat sy niet oprecht en waren.	
Die dit stelde niet om ghewin,	

Hem selven vermaent hy daer in,
En al die 't singhen ende hooren:
Wapent u vroom na Christus zin,
Elck heeft te strijden meer oft min,
Teghen veel Vyanden vol tooren:
Wilt niet als de vertsaechde vlien,
Maer staet vast totter doot ghetrouwen,
Vecht vromelijck tot op u knien,
Dat ghy de kroone meucht behouwen.

FINIS.

Uerklaeringhe van het beginsel der Heerschappye ende ghewelt,

ende den oorspronck der Koninghen deser Weereldt, ende hoe Israel een tijdt Koninghen uyt haere Broeders ghekooren hebben, teghen den raedt ende wille des Heeren, ende hoe den Scepter en de Heerschappije van Israel weder ghenomen was, ende den Heydenen ghegheven, iae alle Heerschappije onder den Hemel, tot op Chtisti Gheboorte, ende tot op de dagh van heden: ende hoe Christus een eeuwich Koninck, Heere, Vorst ende Prince is over zijn Volck, ende hoe hy op David zijns Vaders Soel sit, nu *ende* inder eeuwigheydt, volkomelijck inden Gheest nae der Figueren. Oock is hier in verklaert, hoe de Overheydt onder alle natien een Dienaresse Godts is: met groote neerstigheydt uyt der H. Schriftuere ghenomen, met de Aenwijsinghen op de kant ghestelt, daer den Leser selve breeder in den Bybel van soecken ende lesen magh.

Ghestelt in veertien Clausulen in Rethorijcke, op seeckere Stock-reghels.

[OCh ick vinde my inwendigh soo seer ghedronghen]

OCh ick vinde my inwendigh soo seer ghedronghen,
 Om uyt der Schrift te verklaren voor oude en jonghen,
 Hoe de heerschappye inde wereltd eerst heeft begonnen,
 Midts dat daer vele ghesproken is en ghesonghen,
 Dat alle Overheydt, van alle Natien en Tonghen,
 Een Dienersse Godts is, die 't Sweert hebben ghewonnen:
 Niet alleene Israel heeft Godt dat willen jonnen, +
 Die een konincklijcken Scepter hebben ghedraghen, + +2.Re.7.12
 Maer oock Heydenen, die Godt niet en konnen, + +1.Re.10.1
 Noemt Godt oock zijn Dienaers nae Ieremieas ghewaghen: + +Ier.27.6
 Iae Paulus en Petrus nu in dese laetste daghen, + +Rom.13.5
 Bewijsen dat oock ghenoeghsaem, in aller manieren: + +1.Pe.2.12
 Want de Ioden die nae Christus niet en vraghen, + +Tren.1.
 Heeft Godt 't ghewelt benomen, door hun quaedt bestieren, + +4.Reg.5.
 Iae van den Stoel gheworpen, en moesten logieren + +Tren.2.1
 Onder de Heydens, want die besaten hun Landt en Steden, + +Tren.2.9
 En moesten hun onderdanigh zijn, en den Scepter vieren, + +Tren.5.6.
 Langhe voor Christi gheboorte, jae noch den dagh van heden: + +Ie.52.16
 Nu om dat te bewijsen met klare korte reden, +Ier.17.5.
 Soo wil ick beginnen door des Heeren ghenade, +
 Die de Schrift Godts Dienaers noemt, om 't Landt te houden in vreden, +1.Pe.2. 21
 Om te beschermen de goede, en te straffen de quade. + +Ro.13.5

+ MAer Godt heeft altijdt Rechter gheweest over de zijne,	
+ Iae voort begin des wereldts, een Coningh devijne	+Gen.18.9
+ Zat hy op een Koninghlijcken Stoel in zijn tresorye:	+Esa.11.4
+ De Enghelen die daer sondighden in zijn aenschijne,	+Psal.45.
+ Heeft hy met ketenen ghebonden, en bewaert tot pijnne.	+2.Pet.2.4.
+ Alle dinghen heeft hy gheschapen tot zijn heerschappye,	+Iud.6.7.
+ En sette den mensche een Heere, sonder partye,	+Gen.1.2.
+ Over alle Dieren, om den Lust-hof te bewaren:	+Ier.27.6.
+ Maer door den raedt der boose Enghelen, vol hoovaerdey,	+Gen.9.8.
+ Heeft hy zijns Koninghs ghebodt onachtsaem laten varen:	+Gen.3.4.
Daerom strafte hem de Heere met groot beswaren,	+2.Corint.11.5.
+ Met een swaer Vonnisse, maer trooste hem in desen:	
+ En doen Cain Abel versloegh, naer Schrifts verklaren,	+Gen.3.16
Godt heeft hem als een Rechter zijn misdaedt bewesen:	+Gen.4.8.
+ Door Enos en Noach, soo wy klaerlijck lesen,	
+ Liet desen Coningh eerst Prediken tot zijnder eeren:	+Gen.4.26
+ Maer 't Volck geloofden zijn woort niet, maer hebben 't mispresen,	+Genes.5.
Daeromme liet hy het Water over hun vermeereren,	+2.Pet.2.2
+ En dede alle Vleesch te niet, om ons te leeren:	
Maer de vroomme bewaerde ghy voor alle schade;	+Gen.7.27
+ Want Godt was doen alleene Rechter, een Heere der Heeren,	
+ Om te beschermen de goede, en te straffen de quade.	+De.0.17
	+Rom.13.6

MAer doen den Sundtvloet eenen tijd voor by was ghegaen, ⁺	
Is daer weder een boosen aerdt van Volck opghestaen: ⁺	⁺ Gen.9.25
Nemroth begonde 't ghewelt eerst tot hem te trecken,	⁺ Gen.10.8
Iae maeckte hem selven een Heere, naer Schrifts vermaen,	
Als een gheweldigh drijver, en heeft ghedaen	
Dat hy Regeerde Landen, Steden ende Vlecken,	
't Begin zijns Rijcks was Babel, en meer ander plecken, ⁺	
Soo dat de heerschappyen voort komen uyt den Heyden.	⁺ Ge.11.10
Nae desen stond Assur op, ick moetet ontdecken, ⁺	
Die hem selven oock een name wilde verbreyden, ⁺	⁺ Ge.12.11
En boude Ninive, meer Steden verscheyden:	⁺ Ionas.1.
Maer onder hun was niemandt die nae Godt vraeghde,	
Soo dat zy een Godtloos Vleeschelijck leven leyden:	
Godt liet hun de Aerde Regeeren, soo't hun behaeghde,	
Soo dat de ghewelt-drijvers als d'onvertsaeghde,	
Hun selven tot Koninghen ende Princen hebben ghestelt, ⁺	
Iae d'een Heydensche Koningh den anderen plaeghde, ⁺	⁺ Gen.14.6
En hebben malkanderen verdreven met ghewelt:	⁺ Psal.105.14
Als de Koninck Adama, met meer Koninghen ghetelt, ⁺	
Die niet dan heerschappyen en sochten vroegh noch spade:	⁺ Gen.14.8
Maer zy en streden niet voor den vroomen in't Veldt, ⁺	
Om te beschermen de goede, en te straffen de quade.	⁺ Ge.14.16

- + MAer Godt vergat den vroomen niet in dien tijden,
 + Verloste Loth met zijn Volck, door een wonderlijck strijden, +Gen.12.3
 + Abraham en zijn Zaedt wilde Godt oock ghedincken, +Gen.15.1
 + Die langhe in Egypten woonden naer Moyses belijden, +Exod.3.6
 Dien de Egyptenaren verdruckten ende benijden, +Exod.9.
 + Godt sagh hun van de boose Rechters t'onrecht krincken:
 + Doen liet Godt 't Sweerd van Iustitie over hun blincken, +Ex.14.28
 Iae verlost 't Volck door Moyses met een stercke handt, +Ps.78.53
 En liet alle Boose Rechters in de Zee verdrincken,
 + Maer zijn Volck ginck daer onbeschadight deur op 't Zandt:
 Desen Koninck begaefde Moyses met wijs verstandt, +Ex.18.17
 + Die sat van 's morghens tot 's avondts om 't Volck te rechten:
 Maer Ietro, Moyses Sweer, uyt der Madianiten Landt, +Deu.1.9.
 + Sprack tot Moyses: Ten doogh niet, soo ghy doet met u Knechten:
 Ghy kondt alle tweedracht tusschen het Volck niet slechten, +De.17.13
 Maer verkiest Mannen uyt het Volck die vol wijsheydt branden,
 En set die tot Rechters over 't Volcks lastigh plechten:
 Maer wat sware saecken zijn, neemt die in u handen:
 Dan vraeght den Heere raedt in diepe verstanden.
 Dat behaeghde Moyses wel doende, nae zijn rade,
 + En sette wijze Rechters over 't Volck in de Landen,
 + Om te beschermen de goede, en te straffen de quade. +Ex.18.24
+Nu.11.16

MOyses heeft doen Gods rechten door Gods raet beschreven, +	
Op dat de vroomen in vrede souden moghen leven: +	+Ro.13.4
Om te straffen al die Bloedt-vergieten tweedrachtigh, +	+Deu.31.9
Dat hun Bloedt vergoten soude zijn beneven: +	+Ex.32.16
Van alle misdaden heeft Godt hun Rechten ghegheven,	+Gene.9.6
Daer mochten zy af noch toe doen, spreeckt Godt Almachtigh: +	
Gheen vreemdelingen mochte zy beswaren verachtigh, +	+Ex.21.24
Noch giften nemen, want die verblinden der Wijzen Ooghen, +	+Lu.24.20
En doen verkeeren der Armen saecken waerachtigh: +	+Deu.17.2
Want Samuels Soonen hebben daer mee 't Volck bedrooghen,	+1. Paral.19.5.
Die door gaven Godts Rechten hebben ghebooghen, +	
Waer door 't Volck van Godt weeck te dien stonden, +	+Deu.17.2
Iae begheerden daerom een Koninck te verhooghen, +	+1.Re.8.3.
Ghelijck de Heydenen hadden, nae Schrifts vermondten, +	+Mic.3.11
En verlieten Godt hunnen Koninck, soo 't is bevonden, +	+1.Re.8.4
Die hun oock een Koninck gaf in zijn grammen Tooren,	+De.13.16
Die hy daer toe gheroepen heeft door des Volcks stonden, +	
Zijn Rechten liet Godt hem weten en hooren, +	+1.Re.10.1
Om dat hy soude beschermen zijn uytverkooren, +	+Deu.31.9
Als een Dienaer van den Heer sonder schade: +	+De.17.24
Want Godt gaf hem het Sweerd om 't Recht t' oorbooren, +	+Esai.2.7.
Om te beschermen de goede, en te straffen de quade. +	+Iosu.1.5.
	+Ro.13.5.

+ MAer doen dit Volck eenen langhen tijdt regierden,	
+ En lieten boose Rechten schrijven die zy versierden,	+Esa.10.1
+ Bedreven ghewelt, en hebben het Recht verlaten,	+Ier.5.26.
+ Iae namen gheschencken van die onrecht hantierden,	+Mich.3.7
+ En gaven recht in't oordeelen den onghemanierden,	+Esa.10.2.
Verdruckende den vroomen Armen door eyghen baten,	+Eze.22.6.
+ Daerom sprack Esaias tot hun Ondersaten;	
U Vorsten zijn afvallighe, en der Dieven ghesellen,	+Esa.1.21.
+ Zy heerschen in hun Offitien, het recht zy haten:	
+ De Godtloose beschermen zy, de Vroome zy quellen,	+Ier.5.29.
+ Iae dooden de Mannen die hun Godts Recht vertellen,	+Mich.3.3
Daer Micheas vele af schrijft, jae alle Propheten:	+Mich.3.9
+ Hoort ghy Hoofden in den Huyse Jacobs ghy rebellen,	
Ghy soudt immers billicks zijn die het Recht soudt weten:	+Ier.5.8.
+ Maer ghy bemindt het onrecht, Godts Recht hebt ghy vergheten,	
Iae verkeert het Vonnisse om seer kleene gaven,	+Mich.3.9
+ Daerom heeft hy sulcke Rechters van den Stoel gesmeten,	
Hun Scepter wech ghenomen en ghemaect tot Slaven,	+4.Regum.23.5.
+ Onder den Koninck in Babel ghestelt met Lijf en Haven,	
+ En moesten onderdanigh zijn den Heydenschen Zade,	+Iere.52.
Den welcken Godt zijn Dienaer noemt met Princen en Graven,	+Ier.27.6.
+ Om te beschermen de goede, en te straffen de quade.	
	+Ro.13.5.

MAer alle letterlijcke dinghen tot op Christi tijden, ⁺	
Zijn ons tot Figueren gheschiedt naer Paulus belijden, ⁺	⁺ Ro.5.14.
Als Besnijdenisse, Offerhanden voor den besmetten, ⁺	
De Stadt van Ierusalem, en het Tempel Wijden, ⁺	⁺ Ro.2.29.
Het Levijtsche Priesterschap, en het Vleeschelijck strijden, ⁺	⁺ Apo.21.2
Iae den Konincklijcken Stoel Davids nae Moyses Wetten, ⁺	⁺ Hebr.9.
Daer den Vader zijn Soone heeft willen op setten, ⁺	⁺ 2.Re.7.13
Niet letterlijck, maer gheestelijck nae der Figueren: ⁺	⁺ Luc.1.28
Soo Godts Enghel tot Maria sprack, wilt hier op letten: ⁺	⁺ Hebr.1.8.
Het Kindt dat van u ghebooren wordt nae der Schriftueren, ⁺	⁺ Luc.1.27
Sal worden Godts Soone ghenaemt, en 't sal ghebueren, ⁺	
Godt sal hem en Sleutel Davids gheven tot dien, ⁺	⁺ Sa.4.15.
En sal op Davidst Stoel sitten, 't welck eeuwich sal dueren: ⁺	⁺ 2.Re.7.12
Maer sprack dat niet van de vleeschelijcke heerschappien, ⁺	⁺ Mich.4.7
Doen zy Christus koninck wilden maecken wilt dit insien, ⁺	⁺ Ioa.6.15
Verborgh hem voor haer, en wedersprack 't met reden: ⁺	
Mijn Rijcke is van der Wereldt niet, was zijn belien, ⁺	⁺ Ioan.18.36.
Ick ben van boven, maer ghy zijt van beneden: ⁺	
Dus sit Christus op den Stoel, een Koninck in vreden, ⁺	⁺ Mich.4.8
Alle dinghen heeft hy vernieuwt door zijn ghenade: ⁺	⁺ Hebr.1.7.
Maer den Keyser liet hy regeeren Landen en Steden, ⁺	⁺ Hebr.8.8.
Om te beschermen de goede, en te straffen de quade. ⁺	⁺ Mt.2.12.
	⁺ Ro.13.5.

+ MERckt hoe de Koninck David besat een Aerdsche Rijke,	
+ Zijn Knechten dienden hem met ghewelt nae blijcke,	+3.Reg.1.
+ Iae beschermden hun Lijf ende goedt met den Swaerde:	+2.Reg.8.
Maer Christus, den rechten David (hier in) niet ghelijcke,	+2.Reg.10.18.
+ Sat op Davids zijns Vaders Stoel sonder pracktijke,	
+ Zijn Knechten dienden hem sonder ghewelt op d' Aerde,	+Luc.1.28
+ Gheen heerschappye mochten zy hier aenvaerde,	+Matth.5.
Want hun Koninck dat in zijn Rechten verbiedt, daer hy vertelt:	+Matt.20.25.
+ De Koninghen der Aerden die daer rijden te Paerde,	
Heerschappen over hun Volck, ende hebben ghewelt,	+Matt.10.42.
+ Setten hun hooghe Namen en Tijtels op hun Ghelt,	
+ Iae worden oock gheheeten ghenadighe Heeren:	+Lu.22.25
Maer onder u-lieden sal't soo niet zijn ghestelt,	+Matt.22.16.
+ Wie onder u den grootsten is, sal hem verneeren,	
+ Om den kleynsten te dienen ende te eeren;	+Mt.9.34.
Want ick, uwen Koninck, hebbe my soo verkleent,	+Matt.20.16.
+ U een Exempel ghelaten waer ghy sult verkeeren,	
+ Mijn Vyanden hebbe ick niet ghedoodt, maer beweent:	+1.Pet.2.2
+ Ick gaf oock den Keyser Tribuyt al was hy versteent,	+Eph.5.1.
+ Die sult ghy niet wederstaen, al soud' men u braden,	+Io.19.13
+ Want de macht is hem van den Vader verleent,	+Mt.17.25
+ Om te beschermen de goede, en te straffen de quade.	+Ro.13.7.
	+1.Pe.2.13

Hier uyt is 't klaer dat de Heydens zijn Godts Dienaren, +	
Die oock de heele Weereldt regeerende waren, +	+Ro.13.5.
Doen Christus ghebooren was ter selver spatie: +	+Ier.27.6.
Want Godt hadde het Ioodtsche Volck vele Iaren +	+Act.25.10
De heerschappye benomen, en de Heydensche scharen +	+Actor.26.
Over hun laten regeeren, al was 't hun turbatie: +	+Iere.44.
Want zy verloochenden hun Koninck met blamatie, +	+Tren.5.
Voor Pilatus den Heyden, doen hy sprack voor haer: +	+Tren.1.
Sal ick den Coninck Kruycen, van u Ioodtsche Natie? +	+Tre.4.12.
Maer zy riepen, Wy en hebben gheenen Coninck openbaer,	+Ioan.13.35
Meer dan den Keyser, 't welck was een Heyden voorwaer: +	
Maer dese Coninck ontfermde hem over de sonden,	+Ioan.19.15.
En verkoos een Volck dat hem soude volghen naer, +	
Die de Weereldt verlieten, en zijn woordt doorgronden, +	+Sa.4:15.
Heeft hy van de slavernye des Wets ontbonden, +	+Ioa.10.3
Uyt der Weereldt ghetrocken, ende dat verkooren, +	+Mt.4.10.
Hun een Exempel ghelaten tot allen stonden, +	+Iaco.5.9.
Hoe zy hem moeten nae volghen, en zijn stemme hooren: +	+Io.17.14.
Maer de Heydenen liet hy het Sweerd oorbooren, +	+1.Pe.2.21
En de Weereldt regeeren, die niemant en versmade;	+Matt.20.25.
Dat heeft Godt voor noodt inghesien langhe te voeren, +	
Om te beschermen de goede, en te straffen de quade. +	+Ro.13.9.
	+1.Co.5.10

+ SVlcke Rechten heeft desen nieuwen Coninck ghegheven,	
+ Hoe zijn Knechten sullen wandelen, ghelooven end' leven,	+Io.15.19
+ Contrarie de Rechten van Moyses Wetten,	+Ex.21.24
+ Daer Mattheus seer vele af heeft beschreven:	+Mt.5.28.
+ Moyses Wet was Ooghe om Ooghe hier beneven,	+Le.24.20
+ Maer nu sult ghy u teghen den quaden niet setten,	+Ro.12.20
Ghy sult goedt doen die u haten, wilt hier op letten,	+Prov.25.21.
Iae ghebenedijden die u vloecken ende haten:	
+ Loont doch niemant quaet met quaet, oft ghy soudt u besmetten,	
+ Maer doet goedt die u quaedt doen, och! dat sal u baten,	+Mt.5.46.
Want 's Weereldts Coninghen, Vorsten en Prelaten	+Matt.10.18.
+ Sullen u vervolghen, gheesselen en verkleenen,	
Iae als de Weereldt vrolijck sal zijn met al haar Staten,	+Mt.24.9.
+ Sult ghy dickmaels bedroeft zijn, jae schreyen en weenen:	
+ Maer zijt goedts moets mijn Kinders, ick sal u kracht verleenen,	+Io.16.20
+ Want ick hebbe u ghestelt tot een Licht der Blinden:	+Es.26.17
+ Met sulck een versmaedt Volck wil desen Coninck ver-eenen,	+Mt.5.14.
End' niemant lasteren, wederstaen noch schenden:	+Matt.10.25.
+ De Overheydt ghehoorsaem zijn aen allen enden,	
+ In als dat teghen Godt niet en is, anders waert schade:	+Mr.3.22.
Want Godt heeft hun daer toe beschickt, en willen senden,	+Matt.22.
+ Om te beschermen de goede, en te straffen de quade.	
	+Ro.13.8.

PAulus een Knecht des Heeren, in de Schrift ervaren, ⁺	
Schrijft aen den Broederen die te Roomen waren: ⁺	⁺ Ier.27.6.
Dat zy de Overheydt daer zy waren woonachtigh, ⁺	⁺ Ro.13.5.
Ghehoorsaem souden zijn, al waren 't Heydensche scharen, ⁺	⁺ Rom.1.1.
Nochtans noemt hy de Rechters Godts Dienaren: ⁺	⁺ Ro.13.1.
Want waer een Overheydt is schrijft hy voordachtigh,	⁺ 1.Pe.2.13
Die is van Godt gheordineert soo krachtigh:	
Wie die wederstaet, sal van Godt gheoordeelt wesen, ⁺	
Want zy is een Dienersse van Godt almachtigh,	⁺ Tit.3.1.
Om te straffen de quade, soo ghy meught lesen,	
U ten goeden, jae seere van noode tot desen;	
Daerom dat Paulus aen Timotheum doet vermaen: ⁺	
Vermaent den Broederen soo wordt ghy ghepresen,	⁺ 1.Ti.2.1.
Te bidden voor de Coninghen, dattet hun wel magh gaen, ⁺	
En voor alle Overheydt, die niemandt magh wederstaen,	⁺ Ier.29.7.
Op dat wy onder hun moghen leyden een stille leven: ⁺	
Want zy zijn weerdigh dobbel eere aenghedaen,	⁺ Ro.13.7.
Die de goede beschermen, ende hier beneven ⁺	
De quade straffen, die ghewelt hebben bedreven:	⁺ 1.Pe.2.14
Die medelijdigh zijn over hun misdaden, ⁺	
Dat zijn Godts Dienaers, daer Paulus af heeft gheschreven, ⁺	⁺ Sap.6.3.
Om te beschermen de goede, en te straffen de quaden. ⁺	⁺ Ro.13.5.
	⁺ Dan.3.5.

+ MAer een Overheydt die niet en wil ghehinghen	
+ Datmen Godts Woordt sal beleven, lesen noch singhen	+Esa.10.1
+ En laten teghen Godt uyt-gaen quade Placcaten,	+Mich.3.1
+ Die moetmen niet ghehoorsaem zijn in sulcke dinghen,	+Act.4.18.
Want Godts Ghebodt moetmen voor al volbringhen,	+Act.5.41.
+ Al soudt ghy Goedt, Bloedt, jae 't leven daeromme laten;	
Want doen Godts Volck in Babel ghevanghen saten,	+Ier.27.7.
+ Moestens' hem onderdanigh zijn ten dien stonden:	
Maer doen hy een Beeldt oprechtete met al zijn Staten,	+Dan.3.4.
Gaf een Ghebodt uyt, wie onder hun was bevonden,	
Die't Beeldt niet wilde aenbidden, nae zijn verkonden,	
Die soud' men stracks werpen in een gloeyenden Oven;	
Maer drie Ionghelinghen vreesden sulcke sonden,	
Versmaden 't ghebodt, en eerden Godt hier boven.	
+ Petrus was oock verbonden te Preecken en Godt te loven,	
Maer hy sprack; lieve Mannen acht ons niet voor Sot,	+Act.4.19.
+ Oordeelt oft het recht is in der Coninghen Hoven,	
+ Datmen den Mensche meer ghehoorsaem sal zijn dan Godt,	+Act.5.40.
Wy en konnen niet laten te houden zijn Ghebodt:	+Matt.17.25.
+ Maer zy waren ghehoorsaem alle Weereldtlijcke Mandaden,	
+ De macht is hun ghegheven in's Weerelts slot,	+Io.19.11
+ Om te beschermen de goede, en te straffen den quaden.	+Ro.13.5.
	+Heb.12.2

DUs en heeft niemandt in't Euangelio ghelesen, ⁺	
Dat de Christenen, die Christum nae volghen in desen, ⁺	⁺ Ephe.5.1
De Weerldt gheregeert hebben in Dorpen oft Steden, ⁺	⁺ 1.Cor.4.8
Maer waren Rechters vernieuwt in't Hemelsche wesen, ⁺	⁺ Rom.6.1
Van Godt begaeft met zynen Gheest, van nieus verresen, ⁺	
In het nieuwe Ierusalem, een Stadt van vreden, ⁺	⁺ Apo.21.4
Daer alle Borghers Rechters zijn nae Paulus reden: ⁺	⁺ 1.Cor.6.1
Maer met gheen vleeschelijcke Swaerden, dan met Godts Woort	⁺ 2.Corint.10.3.
Straffen zy, nae de waerheydt, die onrecht deden; ⁺	
Maer die grouwelen bedreven, diefte, ghewelt, of moort, ⁺	⁺ 1.Cor.5.2
Dat bevalen zy Godts Dienaers, die 't waerd oorbort, ⁺	⁺ Ro.13.4.
In alle Steden waer dat zy oock verkeerden; ⁺	
Want Paulus den Romeynen schrijft, soo 't is ghehoort, ⁺	⁺ Sap.6.2.
Dat recht was, dat zy de Overheydt der Heyd'nen eerden: ⁺	⁺ Ro.13.12
Petrus zijn Broeder onder den Heyd'nen oock soo leerden, ⁺	
En dat zy de Kudde Christi recht soudent weyden, ⁺	⁺ 1.Pe.2.13
Niet als die heerschappye hebben, Godts prijs hy verbreyden, ⁺	⁺ 1.Pet.5.2
Maer leydt een kuysschen wandel onder de Heyden: ⁺	
Vreest Godt, eert den Koninck, soo sal u lof verbreyden, ⁺	⁺ Mat.22.
Straffen zy u om wel doen, by Godt vindt ghy ghenade, ⁺	
Die een recht Rechter is, en zijn tijdt wel magh verbeyden, ⁺	⁺ 1.Pe.4.14.
Om te beschermen de goede, en te straffen de quade. ⁺	⁺ Lu.10.11
	⁺ 1.Pe.4.17

7En lesten ghy naevolghers Christi nu ten tijden,
 Eph.6.10 Zijt u Conincks naevolghers, soo sult ghy verblijden,
 1.Pet.4.1 Want hy en dreyghde niet doen hy was ghesleghen:
 Ephe.5.1 Och lieve Kinderen! Ghy en hebt niet te strijden
 Eph.6.12 Teghen Vleesch noch Bloedt, nae Paulus belijden,
 Esa.59.7 Maer teghen de Vorsten die 't ghewelt hebben verkregen,
 Teghen de Regenten des Weereldts in alle weghen,
 Eph.6.12 Die in duysterheydt (schrijft hy) de Weereldt Regieren,
 Iae teghen alle boose Gheesten, soo Christenen pleghen:
 Ro.8.36. Want ghy zijt als Slacht-schape alle quartieren,
 1.Cor.2.4.9 Iae een gaepsel der Menschen, min gheacht van de Dieren,
 Ps.44.23 Een spot der Liederen die alle Menschen verachten:
 1.Pet.4.4 Want het gheeft hun vreemt, dat ghy hun manieren
 Niet en wil naevolghen, noch doen als hun gheslachten,
 Eph.6.13 Daerom versprecken zy u, door hun quade ghedachten:
 Hierom doet aen het Harnas Godts, ghy hebt veel Vyanden,
 Esa.49.2 En den Schildt des Gheloofs grijpt aen met krachten,
 Heb.4.12. Iae het Sweerd des Gheests neemt kloeck in u Handen,
 2.Corint.10.3 Daer mede kondt ghy wederstaen alle quade verstanden:
 Maer schouwt alle uytterlijcke Sweerden ghy Christi Zaden,
 Ro.13.3. Laet die des Landts Regeerders ghebruycken in allen Landen,
 Om te beschermen de goede, en te straffen de quaden.

D.V.P.

**Uerklaringhe van het Geloove, ende korte
uytlegginghe wat het Woordt Gheloove is, daer
alle Menschen hun af beroemen dat recht te
weten: Iae dat meer is, betrouwen ende meenen
daer door Saligh te zijn.**

Hier is by verklaert, wat het Gheloove is dat voor Godt gheldt, ende waer om het Gheloove, Gheloove, ende het ongheloove, ongheloove ghenoeemt is, uyt de Heylighe Schrift ghenomen, alsoo op de kanten de Schriften aenwijzen, in Rijme oft Rehorijcke, ghestelt in tien Clausulen.

Leest ende verstaet recht.

Rom. 10. Vers 14.

Hoe sullen zy Godt aenroepen, aen dien zy niet Ghelooven?

Rom. 10. Vers 10.

Is 't datmen van herten Ghelooft, soo wordt men Rechtveerdigh.

De Eerste Clausule.

O Grondeloose Heere, O Prince der Princieren, ⁺	
Leert my de rechte waerheydt in alder manieren, ⁺	⁺ Sap.17.1
Van den rechten Gheloove, den schat der Tresoren: ⁺	⁺ Can.1.16
Helpt my Heere, door uwen Geest, dese vrage jugieren,	⁺ Ps.51.17.
Wat het Geloove is, ende wat kan bestieren:	
Oft een verborghen dinck is, metten Mensche ghebooren, ⁺	
Oft datmen 't verkrijght door sien en hooren, ⁺	⁺ Ro.10.8.
Oft wordt men door 't Gheloove der Ouders deelachtigh,	⁺ Ezec.18.27.
Soo men u aen vele menschen ter Weereldt magh spooren, ⁺	
Meenende, 't zijn Gheloovighe Christenen waerachtigh,	⁺ Tit.1.16.
Om dat zy Ghedoopt zijn in hun Kindtscheydt onkrachtigh, ⁺	
Door hun Ouders meenen zy dat te hebben verkregen; ⁺	⁺ Ioa.8.33
Is dat alsoo Heere? Leert my, O Godt Almachtigh: ⁺	⁺ Psa.64.6
Want daer is voorwaer seer veel aen ghelegghen;	⁺ Can.1.20
Och! als ick te rechte dijn Woordt gae overwegghen, ⁺	
Sulck Gheloove is ongheloove, jae ydel ghedachten,	⁺ Mt.15.9
Daer vele ghenaeemde Christenen door zijn bedegghen,	
Sonder boete oft kennisse van des Heeren krachten:	
Waerom dat Godt door den Prophete doet klachten, ⁺	
Al waer 't dat Noach, Iob, jae Samuel reene,	⁺ Ez.14.20

Baden voor hun Kinderen Zielen, ick en soudt niet achten,
 + Zy en moghense oock niet verlossen, jae oock niet een: +Gal.6.7.
 + Wie niet en ghelooft 't Woordt Godts alleen, +Rom.10.14.
 Hoe kan hy 't goedt weten? Wie sal hem 't quaedt adverteeren?
 + Wie soude Godt kennen? daerom segghe ick tot groot en kleene:
 t' Gheloove is een vast betrouwen op 't Woordt des Heeren. +Heb.11.1

De Tweede Clausule.

+ ADam gheloofde Godts Woordt niet, in't Paradijs gheseten, +Gen.2.17
 + Maer heeft van de verboden Vruchten ghegheten, +Gen.3.4.
 + Brochte hem in den doot, en alle Menschen tot desen: +Rom.5.8
 + Maer Abraham gheloofde dat, doen hy 't hem liet weten +Gen.12.1
 + Ende wordt een Vader der Gheloovighe gheheten: +Gala.3.8.
 + Iae in u Zaedt sprack de Heere, alsoo wy lesen, +Ge.27.29
 + Sullen alle Heydenen ghebenedijdt wesen: +Act.2.25.
 + Ick wil u Zaedt als de Sterren des Hemels verhooghen, +Gen.21.2
 + Ende gaf hem maer een Soone, Isaac ghepresen, +Gen.22.2
 Ter tijdt zijns Ouderdoms, boven natuer en vermoghen,
 + En beval dien hem te Offeren, naer Schrifts betoghen:
 Stracks was hy door 't Gheloove daer toe volveerdigh, +Hebr.11.
 Want hy dachte, wie op Godt betrouwt wordt niet bedroghen,
 Hy kan hem wel van der doot verwecken seer weerdigh:

Alsoo zijn nu oock alle Heydenen experdigh,
 Abrahams Zaedt, door 't Gheloove naer Godts behaghen, +
 Die leven nae Godts Woordt totter doot volheerdigh: +Matt.16.25.
 Maer wie 't Euangelie niet en ghelooft, naecken veel slaghen, +
 Ghelijck Sodoma salse Godt metten vyere plaghen, +Matt.28.19.
 Wiens sonden voor Godt ten Hemel waren gheklommen: +
 Loth waerschoud' oock zijn Vrienden, om hun Zielen t'ontdragen, +Ge.19.29
 Zy hielden 't voor boerde, en quaemen in't verdommen. +Ge.19.15
 Loths Wijf omsiende, is oock tot een Sout-steen ghekommen, +
 Om dat zy onghehoorsaem was des Enghels Leeren: +Sap.10.6
 Doen mochte Loth wel segghen met anghst en schrommen, +Lu.17.19
 't Gheloove is een vast betrouwen op't Woordt des Heeren. +
 +Heb.11.1

De Derde Clausule.

OM dat Zacharias Godts Woordt niet en betroude, +
 Dat zijn Wijf bevrucht soude zijn soo men aenshoude, +Luc.1.14
 Terstont werdt hy stom, en zijn Tonghe ghebonden: +Mal.4.6.
 Maer Maria in Nazareth niet en verfloude, +
 Doen zy Godts Enghel sagh ende aenshoude, +Luc.1.25
 Zy gheloofden zijn Woordt, naer Lucas vermonden, +Mt.1.18
 Ende werdt wonderlijck bevrucht niet om doorgonden: +Esa.7.14
 Daeromme sprack Elisabeth met groot verblijden, +Luc.1.35
 +Lu.11.25

Segghende: Saligh zijt ghy Maria tot allen stonden,	
+ Om dat ghy ghelooft hebt, sullen u groot belijden	
+ Alle Gheslachten der Aerden, en u ghebenedijden:	+Es.61.10
+ En haer man was stom om zijn ongheloovighe ghebreecken;	+Ex.17.17
Merckt oock hoe Godt zijn Bode sondt in voorleden tijden,	+Luc.1.16
+ Iohannis de Dooper, om't Volck boete te Preecken,	
Niet tot de kleene Kinderen dien niet en spreecken,	+Mar.3.7.
+ Maer tot die Ooren hebben in hun Lichaem;	
+ Doen de Pharizeen tot hem quamen ghestrecken,	+Ap.3.29
+ Strafte hy hun ongheloove in des Heeren Name:	+Mat.3.7.
+ O ghy Aderen gheslachte, der Slanghe on bequaeme!	+Luc.3.7.
Hoe sult ghy de verdoemenisse der Hellen ontvlieden?	+Ioa.8.39
Doet oprecht Vruchten der boete al 't same:	
+ Dies niet, soo sal 's Heeren straffe gheschieden,	
Maer veel Volcks ghelooften hem van de ghemeene Liederen,	+Mat.3.6.
+ Bekenden hun sonden, de Saligheydt was hun begheeren,	
Want zy verstonden wel uyt Iohannis ghebieden,	+Heb.11.1.
't Gheloove is een vast betrouwen op't Woordt des Heeren.	

De Vierde Clausule.

+ DE Vader sondt zijn Soone het Woordt liberale,	
+ Om alle Menschen te versoenen van Adams quale,	+Ioan.1.4
	+Ioa.3.16.

Daer de kleene kinderen mede waeren in erven, ⁺	
Want ghelijck alle Menschen dootd waren principale, ⁺	⁺ Rom.5.8.
Door Adams onghhehoorsaemheydt altemale,	⁺ Gen.3.6.
En moesten al ghelijck den dootd daerom sterven, ⁺	
Soo sullen nu alle Menschen het Leven verwerven,	⁺ 1.Corint.15.22.
Door Christus ghehoorsaemheydt, sterven en verrijsen: ⁺	
Nu kan Adams sonde gheen Kinders Zielen verderven ⁺	⁺ Ro.5.18.
Hoe wel dat David spreekt om den Heere te prijsen: ⁺	⁺ 4.Es.7.48
Ick ben van sondighen Zade, der Wormen spijsen,	⁺ Psa.51.7.
Gheboren, en mijn Moeder heeft my in sonden ontfanen:	
En of men hier uyt d'Erf-sonde wilde bewijsen,	
Christus heeft naer Davids dootd die al voldaan:	
Maer wanneer de Kinderen goetd en quaetd konnen verstaen, ⁺	
Hun eyghen sonden brenghen hun in 's dootds doleuren,	⁺ Esa.29.2.
Als zy het goede laten, ende 't quaede nae-gaen: ⁺	
Want Godt en haet gheen Menschen tot gheenen uren, ⁺	⁺ Esa.1.15.
Maer de sonde diese doen, doetse van Godt afschueren, ⁺	⁺ Eze.18.16
Nochtans is't Godts wille niet, dat daer yemandt zy verlooren	⁺ Matt.23.36
Daerom heeft Christus de dootd willen besueren,	
En laet noch alle menschen een goede middel hooren, ⁺	
Dat alle die hem ghelooven, en van nieuws zijn herbooren, ⁺	⁺ Ioan.3.5
Berouw bewijsen, ghenade bidden om deughts vermeerden, ⁺	⁺ Tit.3.5.
	⁺ Act.2.37.

+ Die sal weder leven, en bevinden als vooren,
 't Gheloove is een vast betrouwen op 't Woordt des Heeren.

+Heb.11.1.

De Vijfde Clausule.

+ Vermaledijdt is de Mensche die op Menschen betrouwt,
 + En die insettinghen van Menschen ghelooft ende houdt,
 + Hebbende nochtans Ooren, om te hooren voordachtigh,
 + Beroemen in Christo te gheloooven, soo men aenschout,
 + Om dat zy jonck ghedoopt zijn, 't welck menigh berout,
 + Naer Menschen bevel, sonder Ghebodt van Godt Almachtigh:
 Al zijn sommighe verlicht door 't Euangelie krachtigh,
 + Die zijn ghelijck de gheloovighe Ioden in 't ghemeene,
 + Die Christus vermaent: Blijft in mijn woorden eendrachtigh,
 + Ghy sult de waerheydt bekennen door my alleene,
 + Ende de waerheydt sal u vry maecken en anders gheene:
 + Maer zy roemden zy waren vry, en spraecken hem teghen,
 Iae werden soo verblindt dat zy hem wilden steene,
 Daerom heeft Esaias van sulck Volck niet ghesweghen,
 + Segghende: Zy soecken Godt, en willen weten zijn wegghen,
 Recht oft een Volck ware die gherechtighydt deden,
 Als oft zy de waerheydt van Godt recht hadden verkregen:
 Daerom laet Godt nu dwalen in alle Steden,

+Ier.17.5.

+Esa.30.2.

+Mt.15.9.

+Tit.1.13.

+Ioa.8.33

+Col.2.22.

+Ioa.8.30

+Rom.6.

+1. Pet.2.

+Ioa.8.39

+Esa.58.2.

+Pro.1.24.

Met verkeerde sinnen, naer Paulus reden, ⁺	
Vol boosheydt, bedrogh, vol haets en moort seer gierigh, ⁺	⁺ Ro.1.28
Hooveerdigh, opgeblasen, en dierghelijcke zeden,	⁺ Act.7.42.
En weten wel dat die leven soo onmanierigh, ⁺	
Des doodts weerdigh zijn, soo en doen zy 't niet alleene dangierigh,	⁺ Sap.16.6
Maer hebben oock een welbehaghen aen die 't quaedt vermeeren: ⁺	
Hou soude die recht begrijpen Paulus reden Vyerigh, ⁺	⁺ Ro.1.32.
't Gheloove is een vast betrouwen op 't Woordt des Heeren. ⁺	⁺ Oze.5.7.
	⁺ Heb.11.1

De Seste Clausule.

OM dat niemandt onwetende soude blijven verblendt, ⁺	
Heeft Christus zijn Iongheren met zijn Woordt uytghesendt,	⁺ Mat.28.19.
Segghende: gaet Predickt, Leert, vermaent alle Creatueren, ⁺	
Ende soo wie daer ghelooft mijn Woorden excellent,	⁺ Marc.16.15.
Dooptse in den Name mijns Vaders, en maecktse bekendt ⁺	
Al wat ick bevolen hebbe, wilt neerstigh labueren: ⁺	⁺ Act.8.35.
Doen ginghen de Apostelen uyt vry sonder trueren, ⁺	⁺ Ac.10.47
En spraecken de Woorden des Levens, vry onbevreesst:	⁺ Act.2.14.
Petrus sprack: Lieve Mannen, hoort het Woort der Schriftueren,	
Laet dat in u herte gaen minst ende meest:	
Ghy Kinderen des gheslachts, gheroepen alder eest,	
Iesus van Nazareth die u ghetoot heeft zijn wercken,	

+ Heeft over ons uytghestort zijn Heylighen Gheest,	
+ Die ghy verloochent hebt, en ghedoodt, soo men magh mercken, Maer Godt heeft hem weder op verweckt, een Hooft der Kercken,	+Ioe.2.28 +Matt.26.18.
+ Ende met veel meer ander woorden dede hy zijn Sermoen:	
+ Veel die daer gheloofden, spraecken om hun verstercken:	+Mt.28.1.
+ Och Mannen! Lieve Broeders, wat sullen wy doen	+Act.1.32.
+ Dat wy Saligh mochten worden? leeret ons bevroen;	+Mr.16.1.
+ . Hy seyde: Betert u Leven, en doet boete, (met menighen Traen) Ghelooft het Euangelie, wilt ghy u Ziele behoen,	+Act.2.28. +Zach.12.10
+ En laet u Doopen sonder langhe beraen: By nae drie duysent Zielen gheloofden zijn vermaen, En lieten hun helpen uyt alle verseeeren: Doen bevonden zijt eerst al die bleven staen,	+Act.8.36.
+ 't Gheloove is een vast betrouwen op 't Woordt des Heeren.	+Heb.11.1

De Sevende Clausule.

+ Stephanus vol Gheloofs, strafte 't Volck, (soo het staet gheschreven)	
+ Dat zy souden ghelooven en beteren hun leven: Zy stopten hun Ooren, en smeten hem met steenen doodt:	+Acto.7.6. +Acto.9.3.
+ Maer Paulus die de Christenen hadde verdreven, Als hy Godts Stemme hoorde, soo werdt hy beven,	+Act.22.6.

Van herten Gheloofden hy, en dede dat Godt gheboodt. ⁺	
Cornelius sochte oock zijn Saligheydt seer devoot, ⁺	⁺ Ac.19.12
Zijn Aelmoessen ende Ghebedt de Heere verhoorde, ⁺	⁺ Act.10.5.
Segghende: Sendt Mannen tot Ioppen, want het doet noodt, ⁺	⁺ Deu.4.24
Tot Symon Petrus, die sal u met den woorde	⁺ Eccle.4.2.
Der waerheydt onderwijsen, daer ghy met accoorde	
Saligh deure worden sult: Stracks liet hy hem raden.	
Doen Petrus zijn gheloove sagh ende spoorde,	
Beval hy hem te Doopen, 't welck hy niet en vermaden, ⁺	
Want Christus hadde hem bevolen uyt louter ghenaden,	⁺ Matt.28.19.
Den Volcke te Prediken boete, op dat den ginnen ⁺	
Die daer gheloofden Godts Woorden onbeladen,	⁺ Marc.16.15.
Verghevenisse hunder sonden souden ghewinnen: ⁺	
Maer de Ioden hadden hertneckighe Sinnen, ⁺	⁺ Ac.13.45
Lasterden Paulus woorden uyt haet ende uyt nijdt, ⁺	⁺ Ti.3.11.
Verweeten de Overheydt en het Volck van binnen,	⁺ Esa.42.6.
En dreven hem ter Stadt uyt, en maecktens hun quijt: ⁺	
Doen keerde hy tot de Hheyd'nen, die waren verblijdt,	⁺ Esa.55.5
Die hebben Godts Woordt ghelooft, en betrouwt met vermeren, ⁺	
Zy beterden hun leven, en bevonden ter selver tijdt,	⁺ Heb.11.0
't Gheloove is een vast vertrouwen op't Woordt des Heeren.	

De Achtste Clausule.

+ DE woorden des geloofs, seydt Paulus, niet om doorgronden,	
+ Was 't gheene dat zy Predickten met hunne Monden,	+Ro.10.8.
+ Soo wie daer aen gheloofd wordt nimmermeer beschaemt,	+Es.18.16
+ Maer zy leerden dat gheen Kinderen die 't niet en verstonden,	+Es.28.26
+ Die gheen Ooren hebben, om te hooren verkonden:	+Ro.10.14
+ Daerom komt 't Gheloove alsoo ghenaeamt,	+Deuter.1.
+ Uyt het ghehoor der Predicatie alsoo 't betaemt:	+Act.2.20.
+ Maer hoe wynigh ghelooven dat van 's Menschen Natie,	+Io.12.38
+ Soo Esaias beklaeght, segghende hooghe befaemt:	+Esa.53.4
+ Heere, wie heeft u Woordt gheloofd van dees generatie?	+Ro.10.16
+ Hun Ooren sijn dicke gheworden, vol blamatie,	+Esa.65.2
+ Al sien zy noch daghelijcks Godts handt uytsteecken,	+Pro.1.24.
Zy blijven ongheloovigh en verachten sijn gratie,	+Ro.8.14.
+ Gantsch vleeschelijck ghesint, nochtans van Godt veel spreecken,	
+ Niet gheloovende dat Godt sulcks hier nae sal wreecken,	+Ioa.5.29
En een betaelder sijn sal nae dat elck heeft ghewrocht,	+Matt.25.47.
+ Dat sijn de recht ongheloovige van Godt gheweecken:	
+ Want 't Woordt der waerheydt is voor hun Ooren ghebrocht:	+Mich.6.8
+ Maer zy segghen: 't Sal soo quaedt niet sijn, seer qualijck bedocht:	+Mich.2.7
Maer die Godts Woordt ghelooven en bewaren t'allen tijden,	+Luc.6.46

Al zijn die met vele tormenten, jae in't vyer besocht, +	
Lieten wel Handen, Voeten ende Tonghe uytstrijden, +	+Iac.1.22.
Verlatende Wijf ende Kinderen met bitter strijden,	+2.Mach.7.4.
Zy betrouden Godts beloften, die versterckt den teeren, +	
Iae hoe soudemen metter waerheydt ander belijden, +	+Io.16.20
't Gheloove is een vast betrouwen op 't Woordt des Heeren. +	+Io.20.28
	+Heb.11.1

De Neghende Clausule.

'T Gheloove is een vast ende seecker betrouwen +	
Van 't gene datmen hoopt, welc niet en schijnt in't aenschouwen, +	+Gene.1.1
Daer door hebben d' Ouders ghetuyghenisse verkreeghen; +	+Psal.33.5
Want door 't Gheloove weten wy Mannen ende Vrouwen, +	+Ioa.1.10
Hoe Godt Hemel ende Aerde heeft willen bouwen. +	+Eph.3.9.
Door 't Gheloove verkreegh Noach des Heeren zeghen, +	+Gen.6.16.
Om dat hem den Sundtvloedt niet soude beweghen, +	+Ex.44.16
Maeckte hy een Arcke, nae Schrifts verhalen, +	+Sp.46.16.
Tot Saligheydt zijns Huys was hy gheneghen, +	+Heb.12.7.
Ghehoorsaem te zijn, want hy betroude, Godt kan niet falen: +	+Matt.12.
Iae noch veel duysentd Heylighen Godts Woordt afmalen, +	+Act.2.16.
Die een Vaderlandt sochten in een Hemelswesen, +	+Cro.2.10
Zy bekenden hun Pelgrims in's Weereldts palen, +	+1.Pet.1.1
Door Godts Woordt te hooren, en neerstigh te lesen,	+Iac.1.1

+ Zy gheloofden zijn beloften oft zy 't saghen tot desen:	
+ Maer soud' ick alle vroomen verhalen, te weten,	+Heb.12.2.
+ Van Gideon, van Baruch, Sampson, en Iephtaes wesen,	+Iu.15.29
+ Van David, Samuel, en alle Propheten,	+Iud.4.5.
+ Hoe zy zijn ghesteent, van een ghehouwen en ghesmeten,	+1.Ge.17.50
+ Doolende in de Berghen, hebben in Hoolen gheseten,	+4.Re.1.18
+ En den Heere door 't Gheloove vast aenghehanghen,	+3.Re.21.13
+ Met Tranen ghesaeyt, om de beloften t' ontfanghen,	+Mt.2.27.
+ Betrouden Godt, dat hunnen druck soude verkeerren	+Luc.6.20.
+ In groote blijdschap, want zy wisten met verlanghen,	+Esa.61.3.
+ 't Gheloove is een vast betrouwen op 't Woordt des Heeren.	+Ioa.16.1
	+Heb.11.1

De Tiende Clausule.

+ Siet hier hebt ghy klaer bescheydt, O vroomen verstanden,	
+ Wat 't Gheloove is, dat het herte doet branden,	+Heb.11.6.
+ Hoe, ende waer deure, datmen 't van Godt moet ontfanghen,	+Ro.10.9.
+ Oock wat ongheloove is, dat daer brengt tot schanden:	+Ro.10.17
+ Want het Euangelie is uytghegaen in alle Landen,	+Actor.13.
+ Die daer niet nae en leven, sullen met schande vergaen:	+Ro.10.18
+ Veel segghen wel zy kennen Godt, naer Paulus vermaen,	+Ps.19.17.
Maer met hun boose wercken zy dat versaecken,	+Tit.1.16.

Want't Gheloove sonder wercken magh voor Godt niet bestaan: +	
Hoe soudan dan de Kinderen 't Gheloove smaecten? +	+Iac.2.14
't Is onmogelijck, al leerde men 't hun noch soo vaecken, +	+Luc.3.33.
Ten zy dat zy hebben hun bequaeme daghen: +	+Deute.1.
Om d'Ouders gheloove salse Godt prijsen noch laecken, +	+De.24.16
Het Rijcke Godts hoort hun toe, nae Christus ghewaghen: +	+Ez.18.20
Want Godt sal de Soone om 's Vaders misdaedt niet plaghen: +	+mt.19.14
Maer wie sonde doet, hun naeckt afgrijsenisse: +	+Ez.13.12
Daerom zijn de Gheloovighe voor Godts Oordeel verslaghen, +	+Ezec.18.
Betrouwende nae dit Leven een Verrijsenisse, +	+Sap.17.1
Daer door gheven zy hun Lichaem tot een spijsse +	+1.Co.15.6
Der Voghelen, ende alle Dieren der Aerden: +	+Ps.44.23
Want Godt hevet hun belooft met een seker wijze, +	+2.Co.4.12
Dat hy hun verwecken sal met grooter waerden, +	+Ioa.5.10
En dat dit stervelijck het onstervelijck sal aenvaerden, +	+mt.25.32
En Leven met hem eeuwelijck in grooter eeren: +	+1.co.15.35
Dan sullen zy bevinden, die in hope volhaerden, +	+1.The.4.4
't Gheloove is een vast betrouwen op't Woordt des Heeren. +	+mt.25.45
	+Heb.11.1

FINIS.

Dancksegginghe voor den Eten,*Uyt de Heylighe Schriftuere, ghestelt in Rijme.*

+ ALle spijse is van Godt den Mensche ghegeven // goet,	
+ Die hy gheschapen heeft door zijn krachtigh // werck,	+Ro.14.14
+ Soo ons Mattheus dat heeft beschreven // vroet:	+1.Cor.8.4
Alle spijse daer den Mensche by leven // moet,	+Matt.15.11.
+ Maeckt niemant onreyn, neemt dit indachtigh // merck	
+ Dat bewijst ons Paulus wel waerachtigh // sterck:	+Ec.39.30
+ Alle spijse is Heyligh door die ghelooven // 't Woort,	+2.Ti.4.4.
+ Door 't Ghebedt der Heylighen, dat Godt hier boven // hoort:	+Gen.1.25
+ Daerom, eer wy met Broodt ons Lichame // spijssen,	+1.Ti.4.3.
+ Laet ons Godt dancken ende zijnen Name // prijsen.	+Act.10.15
Leeft dan u Ghebet, ende seght dan:	+Psal.66.
+ Eet met vrede, ende in vreughden te gader // drinckt,	
+ Sulcks als ons Godt den Hemelschen Vader // schinckt.	+3. Es.9.52
	+Ec.14.12

Lofsangh, Ofte, *Dancksegginge nae den Eten.*

MOyses sprack, danckt God als gy u hebt gegeten // zat, +	
Wilt niet vergheten // dat // u Godt gheboden // heeft, +	+Deu.8.12
Dijn ziele te spijsen met het woort der Propheten // plat, +	+Exod.20.
't Is een secreten // schat // die Godt geen dooden // geeft: +	+Am.8.11.
Want gelijc dit lichaem by 't voetsel der brooden // leeft, +	+mt.11.25
Soo leeft de Ziele doet Christus ons kondt // saen, +	+Ioa.8.73
By alle Godts Woorden, die uyt zijnen Mondt // gaen: +	+Deut.28.
Laet niet zijn Verbondt // staen // maer Christus begeeringe // vaet, +	+Mat.4.4.
Door Eten en Drincken oft sorghe der Neeringhe // quaet, +	+Lu.21.31
't Is een verteeringhe // jae't // daer sulck schoffieren rijst, +	+mt.13.22
Merckt hoe Godt alle Vee, jae alle Dieren // spijst, +	+Es.55.23.
In alle quartieren // prijst // hem met verblijden // seere, +	+Lu.12.24
Laet ons hem dancken den ghebenedijden // Heere. +	+Matth.6.
Doet u Ghebedt, ende seght dan:	+Psal.75.1
Och Heere! bewaert ons voor Sathans aenvechtigheyt // quaet, +	
Op dat onsen hongher nae uwe gherechtigheyt // staet. +	+1.Pet.5.8
	+Mat.5.6.

Een Nieuw Liedeken,

Op de Wijse: *Hoe luyde riep de Ziele tot Godt, &c.*

<i>H</i> Oort toe, een t'samen-spreecken wil ick beginnen,	
Hoe't Woordt Godts qualijck wordt verstaen,	
Van veel vleeschelijcke Sinnen,	
+ En lesen de Schrift alsoo men siet,	
+ Maer lacen! Zy en nemen 't niet	+Esai.6.9.
+ Diepe in't herte binnen.	+Ro.10.8.
+ 't Vleesch sprack: Laet eten en drincken verwerven	+Es.22.13.
+ Terwijle wy in't Leven zijn,	+Sap.2.7.
+ Wants korts moeten wy sterven,	+Sap.5.8.
+ Ons Leven duert hier een korte termijn:	+Io.14.20
+ Laet ons nu het Vleesch ghebruycken fijn,	+Psal.37.6
+ En alle wellust be-erven.	+Mat.3.7.
De Gheest sprack: O ghy Goddeloose gronden,	+Luc.3.17
Hoe sult ghy het Oordeel groot	
+ Der Hellen onvlien, nae Christus vermonden?	
Merckt doch aen Paulus reden bloodt,	+Matt.23.32
+ Die in wellust leeft, is levendigh doodt,	
+ Denckt op de loon der sonden.	+1.Ti.5.6.
	+Rom.8.5.

't Vleesch sprack: Daer staet gheschreven by Schriftueren; +	
Christus heeft voor ons al voldaan, +	+mt.27.47
Waeromme soud' ick treuren, +	+Ioa.9.30
Al was 't dat ons veel ongevvals quaem? +	+Eph.2.13
Christus 's Weereldts sonden op zijnen hals nam, +	+Col.1.20.
't Handt-schrift wilde hy scheuren. +	+Rom.5.1.
De Gheest sprack; Iae voor die nieuws zijn herbooren, +	+Ac.10.36
Maer anders en helpt ons Christus niet, +	+Ioan.3.3
Leert ons Iohannes te voeren: +	+Mt.18.3.
Tot d' ander sal hy segghen, ghedenckt dit hier, +	+2.Cor.1.7
Gaet ghy vermaledijde in't eeuwighe vyer, +	+mt.12.24
In die plaetse metten verlooren. +	+Es.30.23
't Vleesch sprack: Neen, Christus leert ons allegader,	+Ap.19.20
Voorwaer het is den wille niet +	
Van mijnen Hemelschen Vader, +	+mt.23.36
Dat daer een van den minsten siet,	+1.Ti.2.4.
Soude zijn verlooren in swaer verdriet, +	
O! Godt is al veel ghenader. +	+Ez.19.23
De Gheest sprack: 't Is waer, Godt wil doch niet al voeren, +	+2.Pet.2.9
Maer 't Volck wil teghhen Christus wil	+Matt.23.36.
In sijn sonden versmooren, +	
Daeromme beweent hy Ierusalem swaer,	+Lu.13.12

Dat hy die sochte voorwaer,	
+ Maer zy en wilden hem noyt hooren.	
+ 't Vleesch sprack; ick ben ghetroot in Paulus reden,	+4.Es.1.30
+ Ghelijck alle Menschen waren dootd	+Ro.5.12
+ Soo hebben u alle Menschen vry	+Gen.3.6.
+ Het eeuwigh Leven door Iesu Christi	+1. Corint.15.21.
+ Uyt louter ghenadigheden.	+Eph.2.7.
De Gheest sprack: Dijn onverstandt in niet om sommen,	+Rom.6.1
Dat ghy wilt leven in sonden quaet,	
+ En meent by Godt te kommen:	
Och Vriendt! Ghy dwaelt, Godt soo niet en versmaet:	+Esa.59.1
Want my dunckt soo ghy de Schrift verstaet,	
Dat u niet en magh verdommen.	
't Vleesch sprack: Dat 's mijn gheloove hier beneven,	
+ Dat daer niemant sal zijn verdoemt,	
+ Door Christum hebben zy 't Leven:	+Rom.5.
Esaias maeckt ons dat wel vroet:	+1.Corint.15.21.
+ Al waren mijn sonden soo Roodt als Bloet,	
Zy worden my al vergheven.	+Esa.1.28.
+ De Gheest sprack: Dat spreekt hy tot die hun bekeeren:	
+ Och! hoe zijt ghy aldus verblindt?	+Esa.1.16
	+Ier.4.14

Verdwaelt in't Woordt des Heeren: ⁺	
Daer staet gheschreven ghesproken van Godt: ⁺	⁺ Iere.7.3.
Wilt ghy Saligh zijn houdt mijn Ghebodt, ⁺	⁺ Lev.26.1
Oft u naeckt noch groot verseeren.	⁺ 1.Io.2.3.
't Vleesch sprack: Waer zijse die 't Ghebodt volbringen/ Dus al is't dat ick hebbe ghedaen Seer vele quade dinghen, Godt is barmhertigh, dat weet ick wel, Dus sal ick hem bidden om quijtschel, ⁺ Als my de doodt komt bespringhen. ⁺	⁺ Ier.2.25.
De Gheest sprack: 't is al te spade tot dien termijne, ⁺	⁺ Pro.1.16
Wie levende nae Godts Woordt niet doet, ⁺	⁺ 4.Es.9.14
Hem naeckt de eeuwighe pijn.	⁺ 2.The.1.8
Want nu ghy schoon tijdt hebt voor 's doodts benouw, ⁺	
Om u te bekeeren met groot berouw, ⁺	⁺ 4.Es.9.14
Ghy wil niet ten gheenen fijne. ⁺	⁺ Rom.15.
't Vleesch sprack; ick moet daer op een vraghe vraghen:	⁺ Mt.7.13.
Den Moordenaer was ghekruyt Al in zijn laetste daghen, ⁺ Sprack Godt niet tot hem: O mijn Vriendt jolijs, Heden sult ghy met my in Paradijs Wesen, nae mijn behaghen? ⁺	⁺ Lu.23.41
	⁺ Lu.23.39

De Gheest sprack: Voor die tijdt Christus hy niet kende,
Als hy zijn woordt hoorde, gheloofde dat,

+ En bekleaghde stracks zijn ellende:

Maer hy roemt van hem over menigh Iaer,
Nochtans volght ghy zijn voetstappen niet naer,
Daerom naeck t u een quaedt ende.

+Ioa.8.18.

't Vleesch sprack: Waer 't soo ghy my zijt verhaligh,
My selven soud' ick brenghen ter doot

+ Uyt desperatie qualigh,

+ Ick ware verdoemt: O! noch segh ick voorwaer,

+Mt.7.13.

+ Is't soo ghy daer seght in't openbaer,

+4.Es.7.7.

O! daer werter weynigh Saligh.

+4.Es.9.14

De Gheest sprack: De Schrift spreeckt daer af seer Rijcke,

+ Datter veel meer worden verdoemt,

Dan Saligh autentijcke:

+Matt.22.14.

+ Ghelijck als een droppel goet

Kleyn is by een Water-vloedt,

+Matt.20.19.

+ Soo kleyn wordt Godts Volck ghelijcke.

't Vleesch werdt verschrickt, en riep met Iob als vooren:

+Marc.12.13.

+ Vervloect moet wel de ure zijn,

+ Dat ick oyt was ghebooren,

+Ioh.2.1.

+ Mijn gheloove is quaedt, naer Schrifts belien,

+Ie.20.14

+Eze.10.8

O Berghen valt op my! Waer sal ick vlien, ⁺ Op dat ick ontvluchte Godts Tooren?	⁺ Apoc.9.6
De Gheest sprack: Och! wilt niet despereeren, Staet van u boos leven quaedt, En doet boete, wilt leeren: ⁺	
Vaet het Woordt van Ezechiël devoot, ⁺	⁺ Mat.3.5.
Want Godt en begheert gheen Sondaers doot, ⁺	⁺ Ez.18.23
Waer dat zy van quaedt doen afkeeren. ⁺	⁺ 1.Ti.2.4.
't Vleesch riep: Och Heere Godt sterckt mijn betrouwen! ⁺	⁺ Ez.18.28
En sendt in my eenen Nieuwen Gheest, ⁺	⁺ Ps.51.12.
Leert my u Woordt vol trouwen, ⁺	⁺ Ez.18.31
Och! kastijdt my niet in uwer gramschap wreedt, Ick sal mijn Bedt met Tranen heet ⁺	⁺ Psal.38.1
Noch menighmaele bedouwen. ⁺	⁺ Psal.6.1.
De Gheest sprack: Soo leeft nae Paulus rade, Ende ghelijck als ghy hebt ghegaen Van t' een quaedt tot het ander quade, Gaet soo van deught in deughden voort, ⁺	⁺ Psal.6.7.
En door Godts Liefde 't Vleeschs lust versmoort, Saligh wordt ghy door ghenade. ⁺	⁺ Ro.6.19.
't Vleesch sprack: En riep met Paulus bequame: Och! wie sal my nu ontflane	⁺ Eph.2.7.

+ Van dit stervelijck Lichame?	
Niet meer wil ick volghen mijn Vleesch vry:	+Ro.7.24.
+ Och Heere! Sent doch verstandt in my,	
+ En uwe Liefde by Name.	+Ro.8.13.
+ De Gheest sprack: Blijft in Godts Liefde ydoone,	+Ps.51.12
Soo sal Godt u barmhertigh zijn,	+Ioa.15.4
+ U en elcken Persoone:	
Maer 't Volck hoort noch en verstaet dit niet,	+Sap.4.9.
Dat Godts barmherigheydt niemant gheschiet,	
Dan tot die hem lief hebben te loone.	
+ 't Vleesch sprack: Wie kan my van Godts Liefde wenden?	
+ Hooghte, diepte, perijckel noch Swaerdt,	
+ Noch Duyvel en magh my schenden,	+Psa.77.1.
+ Ick roepe met david om sterckheydt an:	+Ps.142.1
+ O mijn Heere! mijn Godt, weest mijn Leydts-man,	+Psa.88.1.
+ Tot in mijn levens enden.	+Psa.95.7.
+ O Menschen wilt oock dijn boose Vleesch bestieren,	+Hebr.3.7.
+ Soo wie heden Godts Stemme hoort,	+Rom.6.2.
+ Wilt doch de sonden vieren,	+Actor.9.5.
+ En staet op soo Paulus heeft ghedaen,	+Ac.22.11
Wanneer hy Godts Stemme hadde ontfaen,	+Acto.26.6
Hy liet zijn sondigh hantieren.	

Een Liedt, van de Aelmoessen, hoe zy hun draghen sullen, die t' vermoghen handtreyckinghe den Armen te doen, als oock die Aelmoesse oft handtreyckinghe behoeven. Ende oock wie de Arme zijn, die men helpen sal.

Nae de Wijse: *Ierusalem is verdorven, Ende, &c.*

HEbt doch wel acht op den Armen,
 Na dat uwe hant dat vermach:
 Want Godt verhoort hun karmen,
 Als zy tot hem doen hun gheklagh:
 De Schrift doet ons ghewagh,
 Wie barmhertigh is hier in 't leven,
 Die leent den Heere dat,
 Die sal hem eenen schat
 Daer voren dubbel weder gheven.
 Godt wil zijn Arme bewaren,
 Want hy't volck door Moysen geboot
 Dat daer oock gheen Bedelaren
 Onder hun soude gaen om Broodt:
 Godt hielp hun in der noodt,
 Daerom schrijft David voordachtig:
 Noyt en sagh ick Godts Vriendt
 Verlaten, die hem dient,
 Noch sijn zaet om broot gaen waerachtigh.
 Dus moeste Israel voeden,
 Hun Armen, want Godt soo ghebiet,
 Gheeft hun van uwe goeden,
 Hun niet onvriendelijck aensiet,
 Helpt hun en laet dat niet:
 Dies niet, soo hebt ghy groote sonden,

Ick sal de Landen dijn
 Onvruchtbaer laten zijn,
 Het ongheluck sal u verslonden.

Soo wie hier stoppen hun Ooren
 Voor het roepen der Armen swaer,
 Godt salse oock niet verhooren,
 Noch barmhertigh zijn hier naer,
 Als zy sullen roepen daer:
 O Berghen wilt my bedecken!
 De dootd (nae Schrifts belien)
 Sullen zy soecken tot dien,
 Maer de dootd sal van hun aftrecken.

Ten sal die oock niet ghelucken
 Die hun Huys vervullen met Graen,
 Ende laten met bedrucken
 Weduwen ende Weesen gaen,
 Naeckt, hongherigh belaeen,
 Vreest Godts Oordeel in u affeeren,
 En bedenckt doch vroegh en laet,
 Waert ghy in Armen staet,
 Ghy soudt wel troost van herten begeeren.

Dit waren de misdaden
 Van de Landen van Sodoma,
 Hooghmoedigh, vol onghenaden,
 Vol vette spijs was hun Schapra:
 't Vleeschs lust volghden zy nae,
 Maer op den arme zy niet en dachten:
 Daeromme datse saen
 Met den vyere zijn vergaen,
 En in hun sonden versmachten.

Daerom liet Tobias weten
 Zijn Soone des Heeren Leer,
 Dat hy niet soude vergheten
 De rechte Armen van den Heer:
 Hebt ghy veel, gheeft dies te meer,
 Hebt gy weynig, geeft sonder smerten:
 U neerstigh daer toe pooght,
 In als wat ghy vermooght
 Dat doet doch met getrouwer herten.

Maer laet geen Trompetten blasen
 Als ghy uwe Aelmoessen gheeft,
 Ghelijck de sotte dwasen,
 Die Menschen prijs geerne heeft:

Maer nae Godts Woorden leeft,
 Zijt barmhertigh alle Persoonen,
 Maer doet dat soo secreet
 Dat u slincker-handt niet weet,
 Godt sal't u openbaer loonen.

Maer men moet ooc wel aenmercken
 Op die d'Aelmoessen aenrant,
 Die ledigh zijn en niet willen wercken
 Ende hebben hier gheldt noch pant,
 Steecken licht uyt d'handt,
 Paulus en heeft die niet vergheten:
 Van dien heeft hy gheseyd,
 Soo wie niet en arbeydt,
 Der Armen Broodt sal hy niet Eten.

Die benouwt zijn in ellenden,
 Verbrandt, berooft ofte verjaeght,
 Kreupel, Weesen, Oude, Blenden,
 Dat zijn Arme die Godt behaeght,
 Daer de Schrift af ghewaeght:
 Dat ghy gedaen hebt aen dees kleenen,
 Dat hebt ghy my ghedaen,
 Komt, wilt in mijn ruste gaen,
 Ick wil u mijn Rijcke verleenen.

Oock die sitten in benouwen,
 Door veel kranckheyt of kinders last,
 Ende hun maetelijck houwen,
 En niet overdadigh en brast,
 Oock op hun tijdt wel past,
 Lijtsaem, niet stout, noode beswaren,
 Bedenckende beleeft,
 Die 't voor den Armen gheeft,
 Uyt hun nootdruft dickmael besparen

Merckt hier van een Exempel:
 Een Vrouwe ginck sonder twist
 Neerstigh in des Heeren Tempel,
 En stack in Godts Offer-kist
 Twee Mijten sonder list,
 Die sy van haer nootdruft verspaerde:
 Maer zy stack nae Godes sin
 Meer dan den Rijcken daer in,
 Die hun overschot daerin vergaerde.

Christus wil hier verklaren
 Hoe groot dat hy de gaven acht,
 Die 't uyt hun Lijf versparen,

En zijn barmhertigh nae hun macht:
 Ghy Arme neemt dit acht,
 En wilt den ghever niet bedroeven:
 Dat aldus is verspaert,
 Dient wel nauwe vergaert,
 Bedenckt dit recht die hulpe behoeven.

Maer wis daer heeft 's Wereldts Rijckdommen,
 En sijn Broeder in Armoe weet,
 En sluyt sijn Herte sonder schrominen
 Iohannes schrijft van dien bescheet,
 In sulck een Mensche wreet
 En kan de Liefde Gods niet wonen,
 Bemint ghy u Broeder niet,
 Die ghy voor ooghen siet,
 Hoe veel dan min Godt inden troonen?

Stelt u niet (Gods Creatueren)
 Ghelijck doet dese Weereldt groot,
 Die haer Broeders voor haer deuren
 Wel laten schreyen van hongers noot:
 Bidden maer om een stuck Broodt,
 Maer selden mach hun dat gebeuren,
 't Is meest Vriendt (segghen zy)
 Godt help u, gaet voorby,
 En laten hun in bitter treuren.

Ghy Heylighe Huys-ghenooten
 Wordt niet moede te doene deught,
 En wilt u niet lichte stooten
 Als de Arme hem wat verheught:
 Och! selden hebben zy vreught,
 't Zijn oock Leden van u Lichame:
 Dus als ghy vrolijck zijt,
 Bedenckt ter selver tijdt
 Den Armen om des Heeren name.

Voor een slot houdt dit in waerden,
 Weent ende huylt over u ellendt,
 Die in wellust leeft op Aerden,
 En zijn herte nae Rijckdom wendt,
 U selven sal in 't endt
 U Vlesch als een wreedt Dier noch quellen,
 Als Godt sal segghen: Gaet
 Ghy vermaledijde Zaet.
 In de eeuwige pijn der Hellen.

Een Nieuw Liedeken, tot troost van Mans ende Vrouwen, die ghehaet ende versmaedt zijn om der waerheydt Godts wille, van hun eyghen wederpaer, die t'samen een Lichaem zijn, door den Bant des Houwelijcks: Oft tot trooste van die lijden moeten om hun vrome wandelinghe in Christo Iesu.

Stemme: Op u betrouwe ick Heere, &c.

O Godt aensiet mijn smerte,
 Mijn lijden en mijn swaer verdriet,
 Bekommert is mijn herte,
 Door veel lijdens dat my gheschiet,
 Des menschen troost is niet,
 Iae oock ydel nae mijn bevroene,
 Vol drucks en swaer gheween,
 Vind' ick my dickmaels alleen
 Elc heeft veel met hem selven te doene.
 Maer op Godt wil ick betrouwen,
 En segghen met David vry:
 Als ick ben in benouwen,

O Heer! Soo krijsch ick tot dy,
 Hoort op 't Ghebedt van my,
 Vertrouwt my Godt, hoort mijn vermaenen,
 Met anghst ben ick bevrucht,
 Mijn herte inwendigh sucht,
 Mijn Broodt eet ick dickmaels met Tranen.

Wapent my u Krijgherinne,
 Vervult aen my Micheas woort,
 Op dat ick kloeck verwinne
 Alle mijn Vyanden verstoort,
 Mijn naesten Vriendt is (hoort)
 Op my verbolghen seere vyerigh,
 O! 't kost my soo menighen traen,
 Dat met my aldus moet gaen,
 Och Heer! Zijt hem goedertierigh.

O goedertieren Heere,
 Is 't moghelijk maeckt hem gesont,
 Dat hy hem doch bekeere,
 Anders helpt gheen bidden, spreeckt Godts Mont:
 Al waer 't dat oock terstont,
 Noach, Daniel, Iob voor hun baden,
 Hun ghebedt al niet en baet,
 Al waert voor hun eyghen Zaedt,
 Hun loon sal wesen met den quaden.

Maer Godt en heeft noyt verlaten,
 Die op hem hebben betrouwt:
 Susanna was boven maten
 Met onrecht oock seere benout,
 Maer Godt die 't al aenschout
 Liet hun van 't onrecht niet verderven,
 Op hun Tranen en Ghebedt,
 Daer heeft hy wel op ghelet,
 Hun Vyanden moesten selfs sterven.

Iobs lijden ben ick ghedachtigh,
 Zijn gheloove proefde Godt,
 Veel smerten leedt hy waerachtigh,
 Van zijn Vrienden werdt hy bespot,
 Zijn Wijf hiel hem voor Sot,
 Om dat hy van Godt niet woud' wijcke,

In't lijden had hy oock ghedult,
 Daerom Godt zijn handt vervult,
 En maeckt hem weder tweemaal soo Rijcke.

Ioseph quam oock in rouwe
 Door zijn vroom verstandig bevroen,
 Om dat hy met zijn Vrouwe
 Gheen hoererye en wilde doen:
 Stout beloogh zy hem koen,
 En brocht hem in groot verseeeren,
 Eenen kleynen korten tijdt,
 Maer Godt heeft hem haest bevrijdt,
 En werdt ghestelt tot grooter eeren.

Om Davids vroomde daden
 Songhen hem de Maeghden Lofsanck,
 Dat speet Saul vol quaden,
 En socht hem te dooden seer stranck:
 David leet sulck bedwanck,
 Geen wraecke van God hy begeerde,
 Hy bleef seer patient,
 En Godt strafte Saul in 't endt,
 Hy dood hem selven metten Sweerde.

Sara leet groot jamer,
 Seere bedroeft was dat sy sat
 En weende in haer Kamer,
 Met veel Tranen was 't dat zy badt,
 En zy begheerde dat
 Godt haer laster van haer waerde:
 Och Heere! heeft zy bekendt,
 Verlost my van mijn ellendt,
 Oft neemt my wech van der Aerde.

Het scheen zy was verbannen,
 Met veel Tranen zy dat beklaeght,
 Zy Troude seven Mannen,
 Metter dootd waren zy gheplaeght:
 Dat verweet haer haer Maeght,
 Maer Godt aensagh haer groot ellende,
 Met vreughden gaf hy haer dan
 Tobias tot eenen Man,
 Doen nam haer groote droefheyt een ende.

Dus als ick wil overdencken
 Op Godts straffe Oordeelen groot,
 Mijn Vleesch dat wil ick krencken,
 Dat my niet en breng' in den doot:
 O Godt! helpt my in den noot,
 Laet my de Vyandt niet verleyden,
 Dat ick den troost hier naer
 In't eeuwich leven klaer
 Met verdueligheyt magh verbeyden.

O Godt, sterckt my arme krancke,
 Sonder u ick niet en vermagh:
 Och! ick ben soo swack een Rancke,
 Mistroost, bedroeft menighen dagh,
 Des nachts doe ick gheklagh,
 Bevochten met veele ghedachten,
 Door anghst mijn vreught versmelt,
 En mijn Vleesch my dickwils quelt,
 Met Tranen doe ick u dan veel klachten.

Och! Prince Godt vol vreden
 Soo wie u vreest met goedt propoost,
 Naer veel aenvechtigheden,
 Liet ghy noyt yemandt onghetroost:
 O Heere! doch op my glooft,
 Sterckt my naer u welbehaghen:
 Maer dit bid ick van u slechts,
 Gheeft my doch niet meer aenvechts
 Dan ick wel veerdich ben te verdragen!

Een Nieuw Liedeken,

Stemme: Ghy die niet meer in't Vleesch, &c.

GOdt schiep den Man eerst van den begin,
 Blies hem het leven in,
 En maeckte om zijn ghewin
 Een Vrouwe van zijn Beenen,
 Den man tot een hulpe nae zijnen sin,
 Het welck ick seecker bin,
 En heeft haer oock niet min
 Veracht, noch willen verkleenen,

Als zijn eyghen Lichaem,
 Zijn Vleesch, zijn Bloedt te saem,
 Hy beminde haer puere
 Als zijn eyghen Vleesch en natuere.

Een wijse Vrouwe moet ick prijsen dan,
 Wel Saligh is de Man
 Die 'r een verkrijghen kan,
 Al in de vreesse des Heeren.
 Het Houwelijck is een heerlick gespan
 Die recht houdt daer an,
 En niet en scheydt daer van,
 Malkanderen houden in eeren:
 Ghy Mannen al ghemeyn,
 Bemindt u Vrouwen reyn
 Als u Vleesch en ghebeente,
 Soo Christus doet zijn ghemeente.

Wie en soude niet prijsen der Vrouwen aert,
 Die 's morghens haer verklaert
 Als een Licht onbeswaert,
 Zy doet haer Huys geheel verlichten:
 Een wijse Vrouwe metten Man vergaert,
 In 't Houwelijck ghepaert,
 Is zijn troost en welvaert:
 Al moet de vrouwe somtijts swichten,
 Den Man haer wederpaer
 Woont met wijsheydt by haer,
 Die in Godts vreesse leven,
 Want zy is hem van Godt ghegeven.

Ghy Mannen veracht niet u Vrouwen wijs,
 Maer gheeft haer lof en prijs,
 En eerbaerheydt jolijs,
 Zy gaet boven den fijnen gouwe,
 Haer vriendelick eerbaer wesen propijs
 Is als der Roosen Rijs,
 Nae der Schriften advijs,
 Zy is ghelijck des Hemels douwe,
 Een schoone Gulden Krans,
 Een glorie des Mans,
 Gheen schat gaet haer te boven,
 Oft een wijse vrouwe is meer te loven.

Een wijse Vrouw is haer Man een vreught,
 Zy verlenght zijn leught,
 'tHerte des Mans verheught
 Al door haer vriendelijck aenschouwen:
 Te rechte ghy die wel prijsen meught,
 Want zy al door haer deught
 Haers Mans herte beweught
 Als hy bedroeft is door 't benouwen.
 Een wijs Man doet oock dat,
 Troost haer als een broos vat,
 Als zy troost behoeven,
 Seer noode soude hy haer bedroeven.

Een wijse Vrouwe na Petrus woort,
 Is onderdanigh hoort
 Haren man onghestoort,
 Op dat zy die 't Woordt Gods gelooven
 Souden moghen winnen door haer accoort,
 Zy gaet kuyschelijck voort,
 Als een Blinde dit spoort,
 Merckt dat zy van God is hier boven:
 Want haer herte niet en staet
 Nae kostelijck ghewaet,
 Om 't Lichaem te vercierren,
 Zy is sachtmoedigh van natueren.
 Soude men niet beminnen zijn Vrouwe jent,
 Want zy verlaet present
 Al haer Vrienden bekennt,
 Om haren Man uyt reynder herten:
 Haer jonste soo vriendelijck tot hem wendt
 Uyt liefden excellent,
 Die in haer herte prent,
 Al lijdt sy somtijds pijn en smerte:
 Haer Liefde vergaet niet
 Door armoed' noch verdriet,
 Want door haer wijse zeden,
 Alsoo't God beschickt, is zy te vreden.
 Wy lesen in Esdre al vanden Wijn,
 En van den Koninck fijn,
 Maer dat de Vrouwen zijn
 Al veel excellenter beseven.

Zy gaet te boven den Roosemarijn,
 En haer woorden devijn
 Zijn den man een Medecijn,
 Zy reynight het Huys hier beneden,
 Als 't Water der Fonteyn
 Maeckt zy alle dinck reyn
 Van alle vilonye,
 O! dat's een wijs Man een Melodije.

De Mannen hebben seer groot onverstant,
 Die hun Vrouwen playsant,
 Die staen in hunder handt,
 Van herten niet recht en beminnen,
 't Is teghen Natuere dat segh' ick u, want
 De Beesten op het Landt
 Die Godt te samen heeft gheplant,
 Elck hun wederpaer seer versinnen,
 En houden Godts Ghebodt:
 Daerom ghy Mannen Sot
 Die hier in dolen,
 Merckt wat uwe Godt heeft bevolen.

Desghelijcks is een man in swaer bedwanck
 Die heeft een Vrouwe wranck,
 Quaedt, spijtigh, stuer en stranck,
 Wil hem niet onderdanigh wesen,
 Zy gaet altijd haren ouden ganck,
 Zy wordt haer man een stanck,
 Dit maeckt de Liefde kranck,
 Veel quaets komt daer wel uytgerese:
 Och! 't is soo swaer een Kruys,
 Daer 't soo gaet in een Huys,
 Malkander zy vernielen,
 O! dat kost menigh hunne Zielen.

Maer een eerbaer schamel Vrouwe vroet,
 Dat is een Mans behoedt,
 Zy doet den Armen goedt,
 Zy is als een Gulden Calomme,
 Die verciert staet op een silveren voet,
 En als een Keersse soet
 Op een Kandelaer doet,
 Verciert zy het Huys rontomme:

Zy en eet soo men siet,
 Haer Broodt in luyheydt niet,
 Zy is vol caritaten,
 Haer Man magh *hen* op haer verlaten.
 Prince wien soude de Vrouwen verleen?
 Die hoort haer deught verbreen,
 Want haer Man wordt ghemeen,
 Door haer vermaert by wijse Lieden,
 Als hy sit by d'ouderen des lants alleen,
 Dus en achtse niet kleen,
 Hier mede wil ick hier uyt scheen,
 Neemt doch ten goeden mijn bedieden
 Uyt Liefde is't verbreet,
 Tot die die waerheydt weet,
 Ghedenckt dit al u daghen,
 Op dat wy't namaels niet beklagen.

FINIS.

